

SİRKÜLER
Sayı: 2012/63

İstanbul, 23.03.2012
Ref: 4/63

Konu:
120 SORUDA YENİ TÜRK TİCARET KANUNU

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün www.icticaret.gov.tr internet sayfasında yayınlanan "120 Soruda Yeni Türk Ticaret Kanunu" adlı çalışmaya sirkülerimiz ekinde ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER
YMM
Mazars/Denge Vergi Departmanı, Ortak
eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK
SMMM
Mazars/Denge Vergi Departmanı, Kıdemli Müdür
gogredik@mazarsdenge.com.tr

**T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**120 SORUDA
YENİ TÜRK TİCARET KANUNU**

**T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**120 SORUDA
YENİ TÜRK TİCARET KANUNU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
SUNUŞ.....	5
I. BÖLÜM	
ANONİM ŞİRKETLER	7
A- KURULUŞA İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	7
B- BORÇLANMA YASAĞINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	12
C- YÖNETİM KURULUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	14
Ç- BAĞIMSIZ DENETİME İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	20
D- GENEL KURULA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	27
II. BÖLÜM	
LİMİTED ŞİRKETLER	32
A- KURULUŞA İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	32
B- BORÇLANMA YASAĞINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	36
C- MÜDÜRLERE İLİŞKİN DÜZENLEMELER	37
Ç- DENETİME İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	41
D- GENEL KURULA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	47
III. BÖLÜM	
ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERE YÖNELİK ORTAK DÜZENLEMELER.....	50
IV. BÖLÜM	
YENİ TTK'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ZAMAN ÇİZELGESİ.....	51

ÖNSÖZ

Ticari hayatımızı yeni bir anlayışla düzenleyecek olan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 13/1/2011 tarihinde kabul edilmiş ve 14/2/2011 tarihli, 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Kanun'un; internet sitesi kurulmasına, ticari defterlerin Türkiye Muhasebe Standartlarına göre tutulmasına, anonim ve limited şirketlerin bağımsız denetime tabi olmalarına ilişkin hükümleri dışında kalan düzenlemeleri 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri doğrultusunda düzenlediği yenilikler; ticari hayatın düzenlenmesi, piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, ticaretin önündeki engellerin kaldırılması, gerçek ve tüzel kişi tacirler ile bunlarla ticari ilişki içerisinde bulunan üçüncü şahısların haklarının korunması bakımından büyük kolaylıklar sağlayacaktır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile en köklü değişiklikler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın düzenleme ve denetimi altında bulunan ticaret şirketleri alanında yapılmıştır.

Bu kitap, yeni sistemin kolaylıkla anlaşılabilmesi, doğru bilgi edinilebilmesi ve tacirlerimizin faaliyetlerini Kanun'a uygun şekilde yapabilmelerini sağlamak amacıyla karşılaştırmaları da içerecek şekilde soru-cevap şeklinde hazırlanmıştır.

Çalışma, üç ana bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde; anonim şirketlere, II. Bölümde; limited şirketlere ve III. Bölümde ise anonim ve limited şirketlere ilişkin ortak düzenlemelere yer verilmiştir. Çalışmanın, anonim ve limited şirketlerle ilgili olarak hazırlanmasının sebebi, ticaret sicili verilerine göre 31/12/2011 tarihi itibarıyla ülkemizde 860.561 adet şirket bulunması ve bu şirketlerin 98.191'inin anonim şirket, 744.001'inin de limited şirket olmasıdır.

Kanun'un başarısı, öncelikle o kanunda yer alan düzenlemelerin doğru anlaşılıp uygulanmasına bağlıdır. Bu çerçevede, Yeni Kanunun daha iyi anlaşılması bakımından yapılan tüm çalışma ve faaliyetlerin son derece önemli olduğu kanaatindeyim.

Bu çalışmanın tacirlerimize faydalı ve yol gösterici olmasını temenni ederken; başta teknik komisyon başkanı olarak büyük emek sarfeden hocam Sn. Prof. Dr. Ünal TEKİNALP olmak üzere tüm teknik komisyon üyelerine, TBMM Adalet Komisyonu'nun değerli üyelerine, tasarımın yasalmasını sağlayan iktidar ve muhalefet partilerinin üyelerine ve emeği geçen herkese bu vesile ile kalbi teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayati YAZICI
Gümrük ve Ticaret Bakanı

SUNUŞ

Yarım asırdır hayatımızda olan 1957 tarihli 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, yerini 01/07/2012'de yürürlüğe girecek Yeni Türk Ticaret Kanununa bırakıyor. Dünya ekonomisinin son 50 yılda geçirdiği değişim ve dönüşüm, bu yeni Kanunun da temel hazırlayıcısı olmuştur.

1950'den bu yana dünya ekonomisi yaklaşık 10 kat büyüdü. Uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi yönünde atılan adımlar sonucunda ikili ticaret yerini çok taraflı ticarete bıraktı. Serbest ticaret anlaşmalarının sayısı 200'ü aşarken, dünya mal ticareti 250 kata yakın bir artış gösterdi. Uluslararası sermayenin dolaşımı hız kazandı. Dünyadaki yabancı sermaye yatırımı 1,5 trilyon\$'a yaklaşırken, çok uluslu şirketlerin dünya ekonomisindeki yeri ve önemi daha da arttı.

Kısacası, küreselleşmenin etkilerini her alanda gösterdiği ve uluslararası piyasalarla entegrasyonun, serbest piyasa ekonomisi ve onun ayrılmaz bir parçası olan rekabetin, ülkelerin kalkınmalarında kilit rol oynadığı yeni bir ekonomik düzeni yaşıyoruz.

Bu dönemin kendine özgü kurallarını yansıtan, başka bir ifadeyle "uluslararası piyasaların dilini konuşan" Yeni Türk Ticaret Kanunu; eşitlik,

şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerini somut olarak hayata geçiren birçok yenilik getirmektedir. Söz konusu yenilikler, ticari hayatın düzenlenmesi, önündeki engellerin kaldırılması ve piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesi bakımından önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Eski ve yeni Yeni Türk Ticaret Kanunlarının anonim ve limited şirketlere ilişkin hükümleri arasındaki farklılıkların karşılaştırmalı olarak ve örneklerle açıklandığı bu çalışmanın, ticaret erbabımız için bir başvuru kaynağı olmasını temenni ediyorum.

Çalışmayı yaparak ticaret erbabı ile buluşturanları tebrik eder, çalışmanın ülkemize ve tüm ticaret camiasına faydalı olmasını dilerim.

Ziya ALTUNYALDIZ
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Müsteşarı

I. BÖLÜM ANONİM ŞİRKETLER

A- KURULUŞA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketler en az kaç kişi tarafından kurulabilecektir?

YENİ TTK'ya göre; anonim şirketler, **bir** veya **birden fazla** gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulabilecektir. Böylece, anonim şirketlerin **en az beş kişi** tarafından kurulabilmesine ilişkin ESKİ TTK hükmü kaldırılmış ve anonim şirketlerin bir kişiyle de kurulabilmelerine olanak tanınmıştır. Bu bir kişi, gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilecektir.

2- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketin sermayesi asgari kaç Türk Lirası olmalıdır?

Anonim şirketin sahip olması gereken asgari sermaye tutarı, ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'da da **50.000 TL** olarak belirlenmiştir. Bu tutar, Bakanlar Kurulu kararıyla artırılabilir.

3- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketin kurulabilmesi için hangi Bakanlıktan izin alınması gerekmektedir?

ESKİ TTK'ya göre, bazı alanlarda faaliyet gösterecek olan anonim şirketlerin (bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, sigorta şirketleri, holdingler gibi) kurulabilmeleri için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan izin alınması gerekiyordu.

YENİ TTK'ya göre de bazı alanlarda faaliyet gösterecek olan anonim şirketlerin kurulabilmeleri için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan izin alınması gerektiği ve bu şirketlerin de Bakanlıkça çıkarılacak **tebliğ** ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, YENİ TTK'da geçen "**Sanayi ve Ticaret Bakanlığı**" ibaresi "**Gümrük ve Ticaret Bakanlığı**" olarak değiştirildiğinden bazı alanlarda faaliyet göstermek üzere kurulacak anonim şirketlerin gerek kuruluşlarına gerekse de esas sözleşme değişikliklerine **Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca** izin verilecektir.

4- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketin kurulabilmesi için hangi işlemler yapılmalıdır?

Anonim şirket kurmak isteyen kişi veya kişiler sırasıyla aşağıdaki işlemleri yerine getirmelidirler.

1. Adım: Kurulacak olan anonim şirkete; gayrimenkul, marka, patent, taşıt, makine gibi varlıklar sermaye olarak konulacak ise bunların değerlerinin bilirkişiler tarafından belirlenebilmesi için kurulacak şirketin merkezinin bulunacağı yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvuru yapılmalı ve mahkemece atanan bilirkişiler tarafından düzenlenen "Değerleme Raporu" alınmalıdır.

2. Adım: Kurulacak olan anonim şirketin esas sözleşmesi, yazılı şekilde hazırlanmalı, kurucu veya kurucular tarafından imzalanmalı ve bu imzalar notere onaylatılmalıdır. Ayrıca, imzaları onaylayan noterce, esas sözleşmenin altına, esas sermayeyi oluşturan payların tamamının kurucular tarafından esas sözleşmede taahhüt olunduğuna ilişkin şerh konulmalıdır.

3. Adım: Esas sözleşmede, esas sermayeyi oluşturan payların nakden ödenmesi taahhüt edilmiş ise taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az % 25'i bir bankaya, kurulmakta olan şirket adına ve sadece şirket tarafından kullanılacak şekilde açılacak özel hesaba yatırılmalı, bu durumu teyit eden ve yetkili ticaret sicili müdürlüğüne hitaben ilgili banka tarafından düzenlenen banka mektubu alınmalıdır.

4. Adım: Mahkemece atanan bilirkişiler tarafından değerleri belirlenen gayrimenkuller tapu siciline, marka, patent, taşıt gibi varlıklar da özel sicillerine kurucular tarafından şerh verdirilerek şirket adına kaydedilmeli, taşınır da güvenilir bir kişiye tevdi edilmeli ve bu işlemler belgelendirilmelidir.

5. Adım: Şirketin kuruluşu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi ise kurucular tarafından Bakanlığa başvuru yapılmalı ve kuruluş izni alınmalıdır.

6. Adım: Kuruluş işlemlerinin denetlenebilmesi için, kurucu veya kurucular tarafından bir veya birden fazla işlem denetçisi atanmalıdır.

7. Adım: Kurucular tarafından, gerekçeli, emsal gösteren, karşılaştırmalara yer veren, anlaşılır bir dille yazılan "Kurucular Beyanı" hazırlanmalı ve imzalanmalıdır.

8. Adım: Aşağıda sayılan belgeler, kuruluş işlemlerini denetlemek için atanan işlem denetçisi veya işlem denetçilerine verilmeli ve şirketin kuruluşunun Kanun'a uygun olduğunu teyit eden işlem denetçisi raporu alınmalıdır.

- 1- Esas sözleşme
- 2- Kurucular beyanı

3- Aynı sermaye konuluyor ise mahkemece atanan bilirkişiler tarafından düzenlenen değerlendirme raporu

4- Nakdi sermaye konuluyor ise taahhüt edilen sermayenin en az % 25'inin bankaya yatırıldığına dair banka mektubu

5- Şirketin kuruluşu Bakanlığın iznine tabi ise Bakanlığın izin yazısı

9. Adım: 8. Adımda sayılan belgeler ile işlem denetçisi raporu kuruluş dosyasına konulmalı ve şirketin tescili ve ilanı için şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicili müdürlüğüne başvuru yapılmalıdır.

10. Adım: 9. Adımda belirtilen başvuru, şirketin kuruluşu Bakanlığın iznine tabi ise Bakanlıktan izin alınmasını izleyen 30 gün içinde, Bakanlığın iznine tabi değil ise esas sözleşmedeki imzaların noterce onaylanmasını izleyen otuz gün içinde yapılmalıdır.

5- YENİ TTK'ya göre; anonim şirket hangi tarihte kurulmuş sayılacak, hangi tarihte tüzel kişilik kazanacaktır?

Anonim şirket, kurucuların esas sözleşmedeki imzalarının noterce onaylandığı tarihte kurulmuş sayılacaktır. Ancak, kurulan şirketin hakları elde edebilmesi ve borçları üstlenebilmesi için tüzel kişilik kazanması gerekmektedir. Şirket, ticaret siciline tescil edildiği tarihte tüzel kişilik kazanacaktır.

6- Anonim şirketlerin kuruluşunda, YENİ TTK, ESKİ TTK'dan farklı olarak hangi işlemlerin yapılması şartını getirmiştir?

YENİ TTK, anonim şirketin kurulabilmesi için ESKİ TTK'dan farklı olarak aşağıda belirtilen işlemlerin yapılması şartını getirmiştir.

1-Sermayenin, kurucu veya kurucular tarafından nakden taahhüt edilmesi halinde bu sermayenin en az % 25'i, şirketin tescili öncesinde bankaya yatırılmalı ve bu durum alınacak banka mektubu ile ispat edilmelidir.

Örneğin, anonim şirketin esas sermayesi esas sözleşmede 200.000 TL olarak belirlenmiş ve bu sermayenin de kurucular tarafından nakden ödenmesi taahhüt edilmiş ise taahhüt edilen sermayenin en az % 25'ine tekabül eden 50.000 TL'nin şirketin tescili öncesinde kurucu veya kurucular tarafından şirket adına ve sadece şirket tarafından kullanılabilir şekilde bankaya yatırılması gerekmektedir. Bu şartın yerine getirilmemiş olması halinde Ticaret Sicili Müdürü şirketin tesciline ilişkin talebi reddedecektir.

2- Anonim şirketin, kuruluş işlemleri işlem denetçisince incelenmeli ve kuruluş raporunda, şirketin Kanun'a uygun şekilde kurulduğu açıklanmalıdır.

3- Kurucular Beyanı, Kanun'a uygun içerikte kurucular tarafından hazırlanmalı ve imzalanmalıdır.

7- Anonim şirketin kuruluş işlemlerini denetleyecek işlem denetçisi tarafından hangi hususlar incelenecektir?

Anonim şirketin kuruluşunu inceleyen işlem denetçisi veya işlem denetçilerince aşağıda yer verilen hususlar incelenecektir.

- 1- Payların tamamının, kurucular tarafından taahhüt edilip edilmediği,
- 2- Nakdi sermaye konuluyor ise bu sermayenin en az % 25'inin bankaya yatırılıp yatırılmadığı ve buna ilişkin banka mektubunun kuruluş belgeleri arasında yer alıp almadığı,
- 3- Ayni sermaye konuluyor ise bunların değerlerinin mahkemece atanan bilirkişilerce tespit edilip edilmediği, düzenlenen değerlendirme raporunun mahkemece bir kararla onaylanıp onaylanmadığı,
- 4- Kurucu menfaatlerinin Kanun'a uygun olup olmadığı,
- 5- Kurucular beyanı ile ilgili açık bir uygunsuzluğun, aşırı değerlemenin, işlemlerde görünür bir yolsuzluğun bulunup bulunmadığı,
- 6- Kuruluş belgelerinin mevcut olup olmadığı,
- 7- Gerekli noter onaylarının ve izinlerinin alınıp alınmadığı.

8- Kimler işlem denetçisi olarak görev yapabilecektir?

Anonim şirketin kuruluş işlemleri, konusunda uzman kişiler tarafından denetlenebilecektir. Kimlerin işlem denetçisi olarak görev yapabileceği, bu kişilerin çalışma esasları, denetimleri sonucunda düzenleyecekleri raporların şekli ve içeriği Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılacak bir tebliğle düzenlenecek ve Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

9- Anonim şirketin kuruluşuna yönelik olarak YENİ TTK ile getirilen düzenlemeler hangi tarihte yürürlüğe girecektir?

Anonim şirketin kuruluşuna yönelik YENİ TTK ile getirilen düzenlemeler, **1/7/2012** tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu tarihten sonra kurulacak anonim şirketlerin ticaret siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanabilmeleri için; ayni sermaye konulacak ise bunların değerlerinin mahkemece atanan bilirkişilere tespit ettirilmesi, esas sözleşmenin yazılı şekilde yapılması ve imzalanması, gerekli noter onaylarının yaptırılması, nakdi sermaye konulacak ise taahhüt edilen sermayenin en az %25'inin şirketin tescili öncesinde bankaya yatırılması, kurucular beyanının hazırlanarak imzalanması, şirketin kuruluşu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi ise adı geçen Bakanlıktan izin alınması ve kuruluş işlemlerinin de işlem denetçisine denetlettilmesi gerekmektedir.

10- Kuruluş işlemlerine, 1 Temmuz 2012 öncesinde başlanılmasına karşın bu tarih öncesinde ticaret siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanmamış olan anonim şirketlerin kuruluş işlemleri, ESKİ TTK'ya mı yoksa YENİ TTK'ya mı tabi olacaktır?

6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 21 inci maddesinde; YENİ TTK'nın anonim ve limited şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümlerinin, 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren hemen uygulanacağı, ancak, YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği 1 Temmuz 2012 tarihinde, kuruluş hâlinde bulunan anonim şirketlerde esas sözleşmenin yapılmış ve kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmışsa, bu onay tarihinden itibaren bir ay içinde şirketin tescili için ticaret siciline başvurulduğu takdirde, kuruluşu ESKİ TTK hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC İnşaat Anonim Şirketi'nin esas sözleşmesindeki imzalar, noterce 30 Haziran 2012 tarihinde onaylanmıştır. Kurucular en geç 31/7/2012 tarihine kadar şirketin tescili için yetkili Ticaret Sicili Müdürlüğüne başvuru yaparlar ise şirketin kuruluşu ESKİ TTK'ya, 31/7/2012 veya bu tarih sonrasında başvuru yaparlar ise YENİ TTK'ya tabi olacaktır.

Şirketin kuruluşuna ESKİ TTK hükümlerinin uygulanabilmesi için birinci şart; şirketin kuruluşuna yönelik esas sözleşmenin YENİ TTK'nın yürürlüğe gireceği 1 Temmuz 2012 tarihi öncesinde yapılmış ve kurucuların imzalarının noter tarafından onaylanmış olması, ikinci şart da imzaların noterce onaylandığı tarihten itibaren bir ay içinde şirketin tescili için ticaret siciline başvuru yapılmış olmasıdır.

Bu durum, şirketin kuruluş işlemlerine 1 Temmuz 2012 öncesinde başlanılmasına karşın 1 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla tescil edilmemiş şirketler için geçerlidir. Eğer şirket tescil edilerek tüzel kişilik kazanmış ise kuruluş işlemleri de tamamlanmış olduğundan bu düzenleme tescil edilen şirketleri kapsamayacaktır.

11- YENİ TTK'ya göre, nakden taahhüt edilen sermayenin en az % 25'inin şirketin tescili öncesinde bankaya yatırılması gerekmektedir. Sermayenin ödenmeyen % 75'lik kısmı hangi sürede şirkete ödenmek durumundadır?

YENİ TTK'ya göre, % 75'lik kısmın, şirketin tescilini izleyen 24 ay içerisinde ödenmesi gereklidir. Örneğin, şirketin sermayesi 500.000 TL olarak belirlenmiş ve bu tutarın % 25'ine tekabül eden 125.000 TL'si şirketin tescili öncesinde şirket adına bankaya yatırılmıştır. Şirket 1/8/2012 tarihinde tescil edilmiştir. Bu durumda, 375.000 TL tutarındaki sermayenin en geç 1/8/2014 tarihine kadar taahhüt edenler tarafından şirkete ödenmesi gerekir.

12- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketler, esas sözleşmelerinde sayılan işletme konuları dışında kalan ticari bir işlemi yapabilecekler midir?

ESKİ TTK'ya göre, anonim şirketler esas sözleşmelerinde sayılan işletme konuları dışında kalan ticari bir işlemi yapamıyorlardı. Bu kurala “ultra vires” denilmekteydi ve bu kural nedeniyle de örneğin bir anonim şirket işletme konusu içinde otel işletmeciliği yoksa uygun şartlarda satışa çıkarılan bir oteli işletmek üzere satın alamıyordu. Oteli satın alabilmek için ise genel kurul toplantısı yapmak ve esas sözleşmesindeki işletme konularına otel işletmeciliğini de eklemek durumunda kalıyordu. Bu süre içinde de otelin bir başkası tarafından satın alınmış olması durumunda karşısına çıkan bu fişattan anılan kural nedeniyle yararlanamamış oluyordu.

YENİ TTK, “ultra vires” diye adlandırılan bu kuralı kaldırmıştır. 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren bir anonim şirket, esas sözleşmesindeki işletme konuları arasında örneğin otel işletmeciliği yer almasa bile satışa çıkarılan oteli alabilecektir.

B- BORÇLANMA YASAĞINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

13- YENİ TTK'ya göre; anonim şirket pay sahiplerinin (ortakların) şirkete borçlanamayacakları, borçlanırlarsa da cezalandırılacakları doğru mu?

YENİ TTK'da, iştirak taahhüdünden doğan borç hariç pay sahiplerinin (ortakların) şirkete borçlanması yasaklanmıştır.

İştirak taahhüdünden doğan borçtan anlaşılması gereken, gerek şirketin kuruluşunda gerekse de sermayesini artırması sırasında pay sahipleri (ortaklar) tarafından şirkete ödenmesi taahhüt edilen borçtur. Örneğin, şirket esas sermayesini 50.000 TL'den 100.000 TL'ye yükseltmiş ise ortakların sermaye artırımını nedeniyle şirkete ödemek durumunda oldukları 50.000 TL, iştirak taahhüdünden doğan borç olup bu durum yasak kapsamında bulunmamaktadır.

Eğer borç şirketle, şirketin işletme konusu ve pay sahibinin işletmesi gereği olarak yapılmış bulunan bir işlemde doğmuş ise ve emsalleriyle aynı veya benzer şartlara tabi tutulmuşsa, bu durum da borçlanma yasağının dışında kalmaktadır.

Örneğin, hazır beton üretimi yapan anonim şirketin ortaklarından Bay (A) konut üretimiyle iştirak etmektedir. Anonim şirket, 1 ton hazır betonu 5 taksitte 5.000 TL'ye satmaktadır. Bay (A)'da ortağı olduğu şirketten 1 ton hazır betonu 5 taksitte 5.000 TL'ye almış ve şirkete borçlanmıştır. Bu durum borçlanma yasağı kapsamına girmemektedir. Çünkü, Bay (A) da ortağı olduğu şirkete, diğer müşterilere uygulanan şartlardan borçlanmıştır. Ancak,

Bay (A) 1 ton hazır betonu 5 taksitte 4.000 TL'ye veya 1 ton hazır betonu 5.000 TL'den almakla birlikte 8 taksitte satın alırsa bu durumlarda borçlanma yasağını ihlal etmiş olacaktır.

Yine, Bay (A)'nın herhangi bir ticari işe dayanmaksızın şirketten borç alması borçlanma yasağına aykırılık oluşturmaktadır.

YENİ TTK'da borçlanma yasağına aykırı davranan ortakların, 300 günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılmaları hüküm altına alınmıştır.

14- Borçlanma yasağına aykırı olarak şirkete borçlanan pay sahipleri (ortakları) hakkında uygulanacak adli para cezasının Türk Lirası karşılığı ne kadardır?

YENİ TTK'da, borçlanma yasağına aykırı davranan pay sahiplerinin (ortakların) üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacakları hüküm altına alınmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre, adli para cezası, **beş** günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde **yediyüzotuz** günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesi şeklinde tanımlanmıştır.

Hâkim tarafından, bir gün karşılığı olan adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak en az **yirmi** ve en fazla **yüz** Türk Lirası olarak takdir edilecektir.

Bu durumda, söz konusu yasağın ihlal edilmesi durumunda Devlet Hazinesine ödenmesi gereken en az ceza tutarı **6.000 TL** (300 gün x 20 TL), en fazla ceza tutarı da **73.000 TL** (730 gün x 100 TL) olacaktır.

15- Borçlanma yasağı hangi tarihte uygulamaya girecektir?

Pay sahiplerinin (ortakların) şirkete borçlanma yasağı 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren uygulamaya girecektir. Anılan tarih sonrasında borçlanma yasağına aykırı şekilde şirketten borç alan pay sahipleri cezai müeyyideye tabi olacaklardır.

16- 1 Temmuz 2012 öncesinde ortağı olduğu anonim şirkete, borçlanma yasağı kapsamında borcu bulunan ortaklar, bu borçlarını hangi tarihte kadar şirkete ödemek zorundadırlar?

6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 24'üncü maddesinde; YENİ TTK'ya aykırı olarak anonim şirkete borçlu olan pay sahiplerinin bu borçlarını YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **üç yıl** içinde, **nakdi ödeme** yaparak **tamamen tasfiye etmek** zorunda oldukları, borcun kısmen veya tamamen başkası

tarafından üstlenilmesi, borç için kambiyo senedi verilmesi, ödeme planı yapılması veya benzeri yollara başvurulmasının bu madde anlamında tasfiye sayılmayacağı, bu süre içinde tasfiye gerçekleşmemişse, bu kişiler hakkında cezaî müeyyide uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Konuyu örneklersek, anonim şirket ortağı Ali Bey'in şirkete 300.000 TL borcu bulunmaktadır. Ali Bey'in bu borcunu, şirkete 1 Temmuz 2015 tarihine kadar nakit olarak ödemesi gerekmektedir. Aksi takdirde, Ali Bey cezaî müeyyideyle karşılaşacaktır.

17- YENİ TTK'ya göre; halka açık olmayan anonim şirketlerde de ortaklara kâr payı avansı ödenebilecek mi?

ESKİ TTK'ya göre, ortaklara kâr dağıtımını yapılabilmesi için, şirketin dönem sonunda kâr etmiş olması, Kanun gereği ayrılması gereken yedek akçelerin ayrılmış olması ve bu konuda da genel kurulca karar alınması gerekiyordu. Bu kurala, halka açık anonim şirketler için Sermaye Piyasası Kanunu ile istisna getirilmiş ve dönem sonunda dağıtılacak kâra mahsuben üçer aylık dönemler halinde oluşan kârların avans olarak ortaklara dağıtılabilmesine olanak tanınmıştır.

Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca sadece halka açık anonim şirketlere tanınan bu imkân YENİ TTK ile halka açık olmayan anonim şirketlere de tanınmıştır. Böylece, bu şirketlerin ortakları da dönem sonunda oluşacak kârdan paylarına düşecek tutarları, dönem sonunu beklemeden avans olarak alabileceklerdir. Kâr payı avansı ödenmesine ilişkin esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılacak bir tebliğle düzenlenecektir.

Kâr payı avansı ödenmesine yönelik uygulamayla esasen borçlanma yasağına istisna getirilmiştir. Çünkü, dönem içindeki faaliyetleri kârlı olan şirketler, ortaklarına dönem sonunu beklemezsizin paylarına düşecek olan kâr payının bir kısmını bölümler halinde avans olarak verebileceklerdir. Bu avans tutarı aslında ortaklara verilen bir borçtur. Avans tutarının, dönem sonunda oluşan ve dağıtılabilir kârdan fazla olması halinde ise fazlaya ilişkin tutarların, ortaklar tarafından şirkete iadesi gerekecektir.

C- YÖNETİM KURULUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

18- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu en az kaç kişiden oluşacaktır?

ESKİ TTK'ya göre yönetim kurulunun **en az üç** kişiden oluşması gerekirken, YENİ TTK ile bu sayı **bire** indirilmiştir. Dolayısıyla, 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren yönetim kurulu bir kişiden oluşabileceği gibi daha fazla sayıdaki kişiden de meydana gelebilecektir.

19- YENİ TTK'ya göre; pay sahibi (ortak) olmayan gerçek kişiler, yönetim kurulu üyeliğine seçilebilecekler mi?

ESKİ TTK'ya göre, ortak olmayan kişiler yönetim kurulu üyeliğine seçilebilmekte ancak bu kişilerin göreve başlayabilmeleri için şirkete ortak olmaları gerekmektedir.

YENİ TTK ile şirket ortağı olmayan kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilecek ve bu görevlerine de ortak olma şartını yerine getirilmeden başlayabileceklerdir.

20- YENİ TTK'ya göre, şirketin tüzel kişi pay sahipleri (ortakları) yönetim kurulu üyeliğine seçilebilecekler mi?

ESKİ TTK'ya göre, pay sahibi olan tüzel kişiler yönetim kurulu üyeliğine seçilememekte, fakat bunların temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi seçilebilmekteydi.

YENİ TTK ile tüzel kişi pay sahiplerinin yönetim kurulu üyesi olarak seçilmelerine olanak tanınmıştır.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC İnşaat Anonim Şirketi, DEF Turizm Anonim Şirketi'nin pay sahibidir. ABC İnşaat AŞ, DEF Turizm AŞ'nin genel kurulu tarafından yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilecektir. Yönetim kurulu üyesi seçilen ABC İnşaat AŞ, yönetim kurulu toplantılarına kendi adına katılacak olan gerçek kişiyi kendisi belirleyecek, bu kişiyi de istediği zaman değiştirebilecektir.

21- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeliğine seçilecek kişilerin hangi şartları taşımaları gereklidir?

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu üyeliğine seçilecek gerçek kişiler ile tüzel kişi adına toplantılara katılacak olan gerçek kişinin **tam ehliyetli** olması gerekmektedir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile YENİ TTK'nın konumuza ilişkin hükümleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yönetim kuruluna seçilecek kişilerin aşağıdaki şartları taşımaları gerekmektedir.

1- Ayırt etme gücüne sahip olması (Yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmaması)

2- Ergin olması (18 yaşını doldurmuş olması veya evlenme ya da mahkeme kararıyla ergin kılınmış olması)

3- Kısıtlı olmaması

4- İflasına karar verilmemiş olması

Türk Medeni Kanunu'na göre, aşağıdaki durumların varlığı halinde ergin olan bir kişinin ehliyeti kısıtlanmaktadır.

1- Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan her ergin kısıtlanmaktadır.

2- Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetmesi sebebiyle kendisini veya ailesini darlık veya yoksulluğa düşürme tehlikesine yol açan ve bu yüzden devamlı korunmaya ve bakıma muhtaç olan ya da başkalarının güvenliğini tehdit eden her ergin kısıtlanmaktadır.

3- Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanmaktadır.

4- Yaşlılığı, sakatlığı, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetemediğini ispat eden her ergin kısıtlanmasını isteyebilmektedir.

22- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeliğine seçilecek kişilerin yüksek öğrenim görmüş olmaları zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması gerekmektedir. Tek üyeli yönetim kurullarında ise bu zorunluluk aranmayacaktır.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 3 üncü maddesine göre, yükseköğretim; milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitimin ve öğretimin tümü şeklinde; ön lisans da ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden yükseköğretim şeklinde tanımlanmıştır.

Dolayısıyla, yönetim kurulu üyeliğine seçilebilecek kişilerin yüksek öğrenim görmüş olma şartını yerine getirmiş sayılabilmeleri için en az ön lisans düzeyinde eğitim veren yükseköğretim kurumlarını bitirmiş olmaları bir başka deyişle ön lisans diplomasına sahip olmaları gerekmektedir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Anonim Şirketi'nin yönetim kurulu bir kişi ise bu kişinin yükseköğrenimli olması gerekmektedir. Bu şirketin yönetim kurulu 4 kişi ise bu durumda 4'ün, ¼'ü, 1 olduğundan en az 1 kişinin yükseköğrenimli olması gerekmektedir.

23- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu bir kişiden oluşuyorsa bu kişinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu bir kişiden oluşuyorsa bu kişinin yerleşme yerinin Türkiye'de olması ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması şarttır. Eğer yönetim kurulu birden fazla kişiden oluşuyor ise temsile yetkili en az bir üyenin de yerleşim yerinin Türkiye'de olması ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması gerekmektedir.

24- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeleri en çok kaç yıl görev yapmak üzere seçilebileceklerdir?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'da da yönetim kurulu üyeleri **en çok üç yıl** süreyle görev yapmak üzere seçilebileceklerdir. Esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa görev süresi sona eren kişiler tekrar yönetim kurulu üyeliğine seçilebileceklerdir.

25- YENİ TTK'ya göre; esas sözleşmeyle atanan veya genel kurul kararıyla yönetim kurulu üyeliğine seçilen kişiler görevden alınabilir mi?

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu üyeleri ister esas sözleşmeyle atanmış olsunlar ister genel kurul kararıyla seçilmiş olsunlar, gündemde görevden alınmaya yönelik madde bulunsun veya gündemde bu yönde madde bulunmamakla birlikte haklı bir sebebin varlığı halinde genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Anonim Şirketi'nin yönetim kurulu üyeleri esas sözleşmeyle 3 yıl süreyle görev yapmak üzere atanmışlardır. Bu kişiler, genel kurul gündeminde madde olması veya madde olmasa dahi haklı bir sebebin varlığı halinde (yolsuzluk yapmaları, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük gibi) genel kurul kararıyla görevden alınabilecektir.

26- YENİ TTK yürürlüğe girdiğinde, görevde olan yönetim kurulu üyeleri bu görevlerine devam edebilecekler mi?

6103 sayılı Kanun'un 25 inci maddesinde; YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin, görevden alınmaları veya yönetim kurulu üyeliğinin başka bir sebeple boşalması hâli hariç, sürelerinin sonuna kadar görevlerine devam edecekleri, ancak, tüzel kişinin temsilcisi olarak yönetim kurulu üyesi seçilmiş bulunan gerçek kişinin, YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **üç ay** içinde istifa edeceği, onun yerine tüzel kişinin ya da başkasının seçilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Anonim Şirketi'nin yönetim kurulu 4 kişiden oluşmaktadır ve bu kişiler şirketin 20 Mart 2012 tarihli genel kurul toplantısında 3 yıl süreyle görev yapmak üzere seçilmişlerdir. Bu kişilerin hiçbiri yükseköğrenimli değildir. Bu durumda, seçilen kişiler görevlerine 21 Mart 2015 tarihine kadar devam edebileceklerdir. Seçilen yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçı şirketin tüzel kişi ortaklarını temsilen seçilmiş iseler bu durumda bu kişilerin 1 Ekim 2012 tarihine kadar istifa etmeleri gerekmektedir. İstifa suretiyle boşalan kişilerin yerine de şirket genel kurulunca ya şirket ortağı olan tüzel kişi ya da başkaları seçilmelidir.

27- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulunca bir karar alınabilmesi için en az kaç üyenin toplantıda hazır olması ve en az kaç üyenin aynı yönde oy kullanması gerekmektedir?

ESKİ TTK'ya göre, yönetim kurulunun bir karar verebilmesi için, üyelerin en az yarısından bir fazlasının toplantıda hazır olması ve kararların da toplantıya katılan üyelerin çoğunluğuyla alınması gerekiyordu.

YENİ TTK'ya göre, esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanıp, kararlarını da toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alabilecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse; ESKİ TTK'ya göre, 5 kişiden oluşan yönetim kurulu en az 4 kişiyle ($5 \div 2 = 2,5 + 1 = 3,5 \gg 4$) toplanabilecek ve en az 3 kişinin aynı yöndeki oyuyla karar alabilecek iken YENİ TTK'ya göre, en az 3 kişiyle ($5 \div 2 = 2,5 \gg 3$) toplanabilecek ve en az 2 kişinin aynı yöndeki oyuyla karar alabilecektir.

Oylarda eşitlik olması durumunda konu gelecek toplantıya bırakılacak, ikinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılacaktır. Örneğin, 4 kişiden oluşan yönetim kurulu, şirkete ait bir taşıtın satılması konusunu görüşmek üzere toplanmışlar ve 2 üye taşıtın satılması, 2 üye de taşıtın satılmaması yönünde oy kullanmış ise bu konuda karar alınmayacak ve konu gelecek toplantıya bırakılacaktır. İkinci toplantıda, 3 kişi taşıtın satılması yönünde oy kullanırsa taşıt satılabilecek yine eşitlik olması halinde taşıtın satılmasına yönelik öneri reddedilmiş olacak bir başka deyişle taşıt satışı yapılamayacaktır.

28- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu toplantıları elektronik ortamda yapılabilecek mi?

YENİ TTK'ya göre, esas sözleşmede düzenlenmiş olmak kaydıyla, yönetim kurulu toplantıları tüm üyelerin bu toplantıya elektronik ortamda katılmaları veya bazı üyelerin fiziken mevcut oldukları toplantılara diğer üyelerin elektronik ortamda katılımıyla da icra edilebilecektir. Böylece, yönetim kurulu üyeleri fiziki olarak bir araya gelmeden de toplantı yapıp karar alabileceklerdir. Bu toplantılarda alınan kararların geçerli olabilmesi için de 27.soruda yer verilen çoğunlukların sağlanması gerekmektedir.

29- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeleri toplantılara vekil aracılığıyla katılabilecekler mi, toplantılarda birbirlerini temsilen oy kullanabilecekler mi?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'ya göre de yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen toplantılarda oy kullanamayacaklar ve toplantılara da vekil aracılığıyla katılamayacaklardır. Bir başka deyişle, yönetim kurulu üyelerinin gerek fiziki gerekse de elektronik ortamda yapılacak toplantılara bizzat katılmaları ve oylarını da bizzat kullanmaları gerekmektedir.

30- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeleri şirketin iş ve işlemleriyle ilgili bilgi alma ve inceleme yapma haklarını nasıl kullanabileceklerdir?

YENİ TTK'ya göre, her yönetim kurulu üyesi şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında yönetim kurulu toplantısında;

- 1- Bilgi isteyebilecek,
- 2- Soru sorabilecek,
- 3- İnceleme yapabilecektir.

Her üye, yönetim kurulu toplantısında; herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin yönetim kuruluna getirtilmesini, kurulca veya üyeler tarafından incelenmesini ve tartışılmasını ya da herhangi bir konu ile ilgili yöneticiden veya çalışandan bilgi alınmasını talep edebilecektir. Yine, her bir üye, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerin ve komitelerin yönetim kurulu toplantılarında hazır bulunmalarını, bilgi sunmalarını ve sorulan sorulara cevap vermelerini isteyebilecektir.

Ayrıca, her yönetim kurulu üyesi, yönetim kurulu toplantıları dışında, yönetim kurulu başkanının izniyle, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden, işlerin gidişi ve belirli münferit işler hakkında bilgi alabilecek ve görevinin yerine getirilebilmesi için gerekliyse, yönetim kurulu başkanından, şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemesine sunulmasını da isteyebilecektir.

31- YENİ TTK'ya göre; bilgi alma ve inceleme yapma hakkı, yönetim kurulunun diğer üyelerince engellenen yönetim kurulu üyesi ne yapmalıdır?

Şirketin iş ve işlemleriyle ilgili olarak bilgi alma ve inceleme yapma hakkı engellenen yönetim kurulu üyesi, bu haklarını kullanabilmek için şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilecektir. Yapılan başvuru, mahkemece dosya üzerinden incelenecek ve karara bağlanacaktır. Mahkemenin konu hakkındaki kararı kesindir.

32- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyelerinin mali hakları nelerdir?

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilecektir.

33- YENİ TTK'ya göre; yönetim kurulu üyeleri veya bunların yakınları şirkete borçlanabilirler mi?

YENİ TTK'ya göre;

- 1- Yönetim Kurulu üyelerinin,

2- Yönetim Kurulu üyelerinin, alt ve üst soyundan birisinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının,

3- Yönetim Kurulu üyelerinin veya bunların alt ve üst soyundan birisinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının ortağı oldukları şahıs şirketleri ve en az yüzde yirmisine katıldıkları sermaye şirketlerinin,

şirkete nakit veya ayın olarak borçlanmaları yasaklanmıştır. Ayrıca, bu kişiler için şirket kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz.

Anılan yasağa aykırı davranan yönetim kurulu üyeleri ile bunların yakınları hakkında en az **6.000 TL** en fazla da **73.000 TL** tutarında adli para cezası uygulanacaktır.

Ç- BAĞIMSIZ DENETİME İLİŞKİN DÜZENLEMELER

34- Genel kurul tarafından seçilen ve şirketi denetleyen murakıplar YENİ TTK ile kaldırıldı mı?

ESKİ TTK'ya göre, anonim şirketin işlemleri, genel kurul tarafından şirket ortağı olan veya olmayanlar arasından seçilen en az bir, en çok da beş kişiden oluşan murakıplarca denetleniyordu.

YENİ TTK, bu denetim sistemini dolayısıyla da bu denetimi yerine getirmek üzere genel kurulca şirket ortağı olan veya olmayanların murakıp olarak seçilmesine ilişkin düzenlemeleri yürürlükten kaldırmış ve anonim şirketlerin konusunda uzman kişilerce denetlenmesini hüküm altına alarak anonim şirketleri bağımsız denetim kapsamına almıştır.

35- Bağımsız denetim nedir?

Anonim şirketin finansal tablolarının ve diğer finansal bilgilerinin gerçek durumu yansıtıp yansıtmadığının tespit edilebilmesi için şirkete ait defter, kayıt ve belgelerin incelenmesidir.

Örneğin, şirket bilançosunda; kasada 100.000 TL, Bankalarda 500.000 TL olduğu ve şirketin de 1.000.000 TL kâr ettiği bilgileri yer alıyor ise bu bilgilerin doğruluğu ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı, bağımsız denetim kapsamında incelenecektir.

36- Anonim şirketin bağımsız denetimi kim veya kimler tarafından yerine getirilecektir?

Anonim şirketin bağımsız denetimi, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren bir veya birden fazla bağımsız denetçi ya da bağımsız denetim kuruluşu tarafından yerine getirilecektir. Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşu şirket genel kurulunca seçilecektir.

37- Kimler bağımsız denetçi olabilecektir?

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca, bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilen Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest

Muhasebeci Mali Müşavirler bağımsız denetçi olarak görev yapabileceklerdir. Yetkilendirilen kişiler, Kurumun internet sitesinden ilan edileceklerdir.

38- Bağımsız denetim kuruluşu nedir?

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca, bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilen sermaye şirketleri, bağımsız denetim kuruluşudur. Bu kuruluşlar da Kurumun internet sitesinde ilan edileceklerdir.

39- ESKİ TTK'ya göre seçilen murakıpların görevleri hangi tarihte sona erecektir?

ESKİ TTK'ya göre seçilmiş olan murakıpların görevleri, YENİ TTK uyarınca bağımsız denetçinin veya bağımsız denetim kuruluşunun şirket genel kurulunca seçilmesiyle birlikte sona erecektir. Bağımsız denetçinin de en geç 1 Mart 2013 tarihine kadar seçilmesi zorunludur.

Konuyu örneklemek gerekirse, YENİ TTK'ya göre şirketi denetleyecek bağımsız denetçi 31 Ocak 2013 tarihinde seçilmiş ise ESKİ TTK'ya göre seçilmiş olan murakıp veya murakıpların görevleri bu tarih itibarıyla sona erecektir.

40- Hangi anonim şirketler, bağımsız denetimlerini yaptırmak üzere bir bağımsız denetim kuruluşunu seçmek zorundadırlar?

Halka açık anonim şirketler, bankalar, sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, finansal kiralama şirketleri, varlık yönetim şirketleri, emeklilik fonları, ihraççılar ve sermaye piyasası kurumları ile faaliyet alanları, işlem hacimleri, istihdam ettikleri çalışan sayısı ve benzeri ölçütlere göre önemli ölçüde kamuoyunu ilgilendirdiği için Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca **kamu yararını ilgilendiren kuruluş** olarak değerlendirilen anonim şirketlerin bağımsız denetimi, bağımsız denetim kuruluşunca yerine getirilecektir.

Yukarıda sayılan anonim şirketler dışında kalan anonim şirketler ise bağımsız denetimlerini yaptırmak üzere Kurum tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluşunu seçebilecekleri gibi yine Kurumca bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilmiş olan bir veya birden fazla Yeminli Mali Müşaviri ya da Serbest Muhasebeci Mali Müşaviri de bağımsız denetçi olarak seçebileceklerdir.

41- Bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşu tarafından neler denetlenecektir?

Anonim şirketin; a) Finansal tabloları (1- Bilanço, 2-Gelir Tablosu, 3- Nakit Akış Tablosu, 4- Özkaynak Değişim Tablosu ve 5-Dipnotlar), b) Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporu ve c) Riskin Erken Saptanması ve Yönetimi Sisteminin işleyişi denetlenecektir.

42- Bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşunca finansal tabloların denetimi sonucunda düzenlenecek rapor, hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

Finansal tabloların denetimi sonucunda düzenlenecek rapor;

- 1) Defter tutma düzeninin ve finansal tabloların Kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığını,
- 2) Yönetim kurulunun bağımsız denetçi tarafından denetim kapsamında istenen açıklamaları yapıp yapmadığını ve belgeleri verip vermediğini,
- 3) Defterlerin öngörülen hesap planına uygun tutulup tutulmadığını,
- 4) Finansal tabloların, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde, şirketin malvarlığı, finansal ve kârlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığını, açıkça ifade edecektir.

Hazırlanan rapor imzalandıktan sonra yönetim kuruluna sunulacaktır.

43- Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporunun denetimi sonucunda düzenlenecek rapor hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

Raporda; yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına ilişkin açıklamalara yer verilecektir.

YENİ TTK'ya göre, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun aşağıdaki unsurları içermesi gerekmektedir:

- 1- Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumu; doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılacaktır.
- 2- Şirketin finansal durumu, finansal tablolara göre değerlendirilecektir.
- 3- Şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere açıkça işaret edilecektir.
- 4- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar meydana gelmiş ise bunlar belirtilecektir.
- 5- Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmalarının neler olduğu gösterilecektir.
- 6- Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynî ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar bu raporda belirtilecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse; yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunda, şirketin zararı 500.000 TL, satışları 2.000.000 TL, yönetim kurulu üyelerine ödenen ücretler 100.000 TL olarak gösterilmiş ise bağımsız denetçi bu tutarların finansal tablolarla uygun olup olmadığını raporunda belirtecektir.

44- Riskin Erken Saptanması ve Yönetimi Sisteminin, denetimi sonucunda düzenlenecek rapor hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

YENİ TTK'ya göre; **pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde**, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, **uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür**. Diğer şirketlerde **bu komite denetçinin gerekli görüp** bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhal kurulacaktır. Kurulan komite ilk raporunu, kurulmasını izleyen ayın sonunda verecektir.

Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirecektir ve varsa tehlikelere işaret ederek, çareleri gösterecektir. Bu Rapor bağımsız denetçiye de yollanacaktır.

Bağımsız denetçi raporunda; yönetim kurulu tarafından, şirketi tehdit eden veya edebilecek nitelikteki riskleri zamanında belirlemeye uygun bir sistem kurulup kurulmadığını, kurulmuşsa bu sistemin yapısını ve uygulamalarını açıklayacaktır.

45- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetçi hangi sürede seçilmek zorundadır?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçinin **her faaliyet dönemi için ve her faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar** seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi bağımsız denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirecek ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilân edecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Anonim Şirketi, kamu yararını ilgilendiren bir kuruluş ise (banka, halka açık anonim şirket, sigorta şirketi gibi) ve faaliyet dönemi 31/12/2013 tarihinde sona eriyorsa, bir bağımsız denetim kuruluşunu en geç 1/4/2014 tarihine kadar yapacağı genel kurul toplantısında seçecek, kamu yararını ilgilendiren kuruluş değil ise bir bağımsız denetim kuruluşunu ya da bir veya birden fazla bağımsız denetçiye yine 1/4/2014 tarihine kadar yapacağı genel kurul toplantısında seçecektir.

46- Bağımsız denetçi, anonim şirket genel kurulunca faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar seçilmemiş ise bağımsız denetçi kim tarafından atanacaktır?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçi, faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar seçilmemiş ise bu durumda bağımsız denetçi, yönetim kurulunun, her bir yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi

tarafından atanacaktır. Mahkemenin bağımsız denetçi atanmasına ilişkin kararı kesindir.

47- Seçilen bağımsız denetçi, hangi şartların varlığında görevinden ayrılabilir?

Anonim şirket genel kurulunca, bağımsız denetim yapmak üzere seçilen bağımsız denetçi ancak haklı bir sebebin varlığı halinde (ücretinin ödenmemesi, gerekli bilgi ve belgelerin verilmemesi gibi) veya hakkında görevden alınma davası açılması halinde görevinden ayrılabilir.

48- Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşları hangi hallerin varlığında, anonim şirket genel kurulunca bağımsız denetim yapmak için seçilemeyeceklerdir?

Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşu ve bunun ortaklarından biri ve bunların ortaklarının yanında çalışan veya anılan kişilerin mesleği birlikte yaptıkları kişi veya kişiler;

A) Denetlenecek şirkette pay sahibiyse;

B) Denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanıysa veya denetçi olarak atanmasından önceki üç yıl içinde bu sıfatı taşıyorsa;

C) Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticarî işletmenin kanunî temsilcisi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibiyse ya da bunlarda yüzde yirmiden fazla paya sahipse yahut denetlenecek şirketin yönetim kurulu üyesinin veya bir yöneticisinin alt veya üst soyundan biri, eşi veya üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlı ise;

D) Denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışıyorsa veya denetçisi olacağı şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip bir gerçek kişinin yanında herhangi bir şekilde hizmet veriyorsa;

E) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının düzenlenmesinde denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunmuşsa;

F) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının çıkarılmasında denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunduğu için (E) bendine göre denetçi olamayacak gerçek veya tüzel kişinin veya onun ortaklarından birinin kanunî temsilcisi, temsilcisi, çalışanı, yönetim kurulu üyesi, ortağı, sahibi ya da gerçek kişi olarak bizzat kendisi ise;

G) (A) ilâ (F) bentlerinde yer alan şartları taşıdığı için denetçi olamayan bir denetçinin nezdinde çalışıyorsa,

H) Son beş yıl içinde denetçiliğe ilişkin meslekî faaliyetinden kaynaklanan

gelirinin tamamının yüzde otuzundan fazlasını denetlenecek şirkete veya ona yüzde yirmiden fazla pay ile iştirak etmiş bulunan şirketlere verilen denetleme ve danışmanlık faaliyetinden elde etmişse ve bunu cari yılda da elde etmesi bekleniyorsa, şirket genel kurulunca bağımsız denetçi olarak seçilemeyeceklerdir.

Bir bağımsız denetleme kuruluşunun, bir şirketin denetlenmesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçi en az iki yıl için değiştirilecektir.

Bağımsız denetçi, denetleme yaptığı şirkete, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında, danışmanlık veya hizmet veremeyecek ve bunu bir yavru şirketi aracılığıyla da yapamayacaktır.

49- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetim sırasında yönetim kurulu üyelerinin yükümlülükleri nelerdir?

Şirket yönetim kurulu;

1- Finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak, gecikmeksizin, bağımsız denetçiye verecektir.

2- Yönetim kurulu, şirketin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının, envanterinin incelenerek denetlenebilmesi için denetçiye gerekli imkânları sağlayacaktır.

50- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetim sırasında bağımsız denetçinin yetkileri nelerdir?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçi; şirketin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının ve envanterinin incelenmesi için anılan belgelerin kendisine ibrazını, özenli bir denetim için gerekli olan tüm bilgilerin kendisine verilmesini ve işlemlere dayanak oluşturan belgelerin tarafına sunulmasını istemeye yetkilidir.

51- Bağımsız denetçiler denetim sonucunda kaç tür görüş yazısı düzenleyeceklerdir?

Bağımsız denetçiler;

- Şirketin finansal tablolarının doğru olduğunu, malvarlığı ile finansal duruma ve kârlılığa ilişkin resmin gerçeğe uygun bulunduğunu ve tabloların bunu dürüst bir şekilde yansıttığı sonucuna ulaştıklarında "**OLUMLU GÖRÜŞ**,"

- Finansal tabloların şirketin yetkili kurullarınca düzeltilebilecek aykırılıklar içerdiği ve bu aykırılıkların tablolarda açıklanmış sonuca etkilerinin kapsamlı ve büyük olmadığı durumlarda "**SINIRLANDIRILMIŞ OLUMLU GÖRÜŞ**,"

- Şirketin finansal tablolarının doğru olmaması, malvarlığı ile finansal

duruma ve kârlılığa ilişkin resmin gerçeğe uygun bulunmaması halinde ise "**OLUMSUZ GÖRÜŞ**", vereceklerdir.

Şirket defterlerinde, denetlemenin uygun bir şekilde yapılmasına ve sonuçlara varılmasına olanak vermeyen ölçüde belirsizliklerin bulunması veya şirket tarafından denetlenecek hususlarda önemli kısıtlamaların yapılması hâlinde bağımsız denetçi görüş vermekten kaçınılabilecektir.

52- Bağımsız denetçi tarafından, sınırlı olumlu veya olumsuz görüş verilmesi ya da görüş verilmesinden kaçınılması durumunda hangi işlemler yapılacaktır?

Olumsuz görüş yazılan veya görüş verilmesinden kaçınılan durumlarda genel kurul, söz konusu finansal tablolara dayanarak, özellikle açıklanan kâr veya zarar ile doğrudan veya dolaylı bir şekilde ilgili olan bir karar alamayacaktır. Bu hâllerde **yönetim kurulu**, görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren **dört iş günü içinde, genel kurulu toplantıya çağırarak ve görevinden toplantı gününde geçerli olacak şekilde istifa edecektir**. Genel kurul **yeni bir yönetim kurulu seçecek** ve yeni yönetim kurulu **altı ay içinde**, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlatıp, bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunacaktır. Sınırlı olumlu görüş verilen hâllerde genel kurul, gerekli önlemleri ve düzeltmeleri de karara bağlayacaktır.

53- Şirket ile bağımsız denetçi arasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları nasıl giderilecektir?

Şirket ile bağımsız denetçi arasında şirketin yılsonu hesaplarına, finansal tablolarına ve yönetim kurulunun faaliyet raporuna ilişkin, ilgili kanunun, idarî tasarrufun veya esas sözleşme hükümlerinin yorumu veya uygulanması konusunda görüş ayrılıkları çıkarsa, yönetim kurulunun veya bağımsız denetçinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi dosya üzerinden inceleme yaparak görüş ayrılığını giderecektir. Mahkemenin verdiği karar kesindir. Dava giderleri şirket tarafından ödenecektir.

54- Bağımsız denetçilerin sorumlulukları nelerdir?

Bağımsız denetçiler, kanunî görevlerini yerine getirmede kusurlu hareket ederlerse hem şirkete hem pay sahiplerine ve şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarar dolayısıyla sorumlu olacaklardır.

Bağımsız denetçiler ile bağımsız denetim kuruluşunun denetleme yapmasına yardımcı olan temsilcileri, denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmak ve sır saklamakla yükümlüdürler. Faaliyetleri sırasında öğrendikleri, denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak kullanamazlar. Kasten veya ihmâl ile yükümlerini ihlâl edenler şirkete ve zarar verdikleri

takdirde bağlı şirketlere karşı sorumludurlar. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde ihmâli bulunan kişiler hakkında, verdikleri zarar sebebiyle, her bir denetim için **yüzbin** Türk Lirasına, pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlerde ise **üçyüzbin** Türk Lirasına kadar tazminata hükmedilebilecektir.

Sır saklama yükümlülüğünü ihlal eden veya gerçeğe aykırı rapor düzenleyen bağımsız denetçiler ayrıca Türk Ceza Kanunu uyarınca cezalandırılacaklardır.

55- Anonim şirket tarafından bağımsız denetim yaptırılmamasının sonuçları nelerdir?

Bağımsız denetçi tarafından denetlenmemiş olan finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş sayılacaktır.

D- GENEL KURULA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

56- YENİ TTK'ya göre; olağan genel kurul toplantılarının hangi süre içinde yapılması gerekmektedir?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'ya göre de olağan genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılması gerekmektedir. Şirketin faaliyet dönemi 31 Aralık tarihinde sona eriyorsa, olağan genel kurul toplantısının en geç izleyen faaliyet yılının 31 Mart tarihine kadar yapılması gerekmektedir.

Yine, ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK uyarınca da genel kurul gerektiğinde olağanüstü toplanabilecektir.

57- Şirket pay sahipleri (ortakları) genel kurul toplantılarına katılmak zorunda mıdır?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'da da ortakların genel kurul toplantılarına katılmaları onlara tanınan bir **hak** olup ortakların genel kurul toplantılarına katılmak gibi bir **yükümlülükleri bulunmamaktadır**. Ancak, YENİ TTK uyarınca, murahhas üyeler (şirket yönetiminin kısmen veya tamamen devredildiği yönetim kurulu üyeleri) ile en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında bulunması şarttır. Ayrıca, bağımsız denetçi ile kendilerini ilgilendiren konularda işlem denetçilerinin de genel kurul toplantısında hazır bulunmaları gerekmektedir.

58- Anonim şirket genel kurul toplantılarına, Bakanlık Komiseri (Bakanlık Temsilcisi) katılımı uygulaması YENİ TTK uyarınca da devam edecek midir?

ESKİ TTK'ya göre, anonim şirket genel kurul toplantısında alınan kararların geçerli olabilmesi için toplantıya Bakanlık Komiserinin katılımı ve toplantı tutanağının da bu kişi tarafından imzalanması gerekiyordu.

Bu zorunluluk, kuruluşlarına Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca izin verilen anonim şirketler için devam edecek, bu şirketler dışında kalan şirketlerde hangi durumların varlığı halinde genel kurul toplantılarına Bakanlık Komiseri (Bakanlık Temsilcisi) katılacağı Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenecektir.

59- YENİ TTK'ya göre, pay sahipleri (ortaklar) şirket ortağı olmayan bir kişiyi genel kurul toplantısında kendilerini temsilen görevlendirebilecekler mi?

ESKİ TTK'ya göre; ortaklar, genel kurul toplantılarındaki oylarını, bizzat katılarak, şirket ortaklarından birini temsilci tayin ederek veya esas sözleşmede aksine hüküm yoksa şirket ortağı olmayan birini de temsilci belirleyerek kullanabiliyorlardı. Şirket ortağı olmayan kişinin genel kurul toplantısına temsilci olarak katılabilmesi için ise esas sözleşmede aksine hüküm olmaması gerekiyordu. Bir başka deyişle, esas sözleşmeyle, şirket ortağı olmayan bir kişinin temsilci olarak genel kurul toplantısına katılması yasaklanabiliyordu. YENİ TTK ile esas sözleşmeyle getirilebilen bu yasak kaldırılmıştır.

60- YENİ TTK'ya göre; genel kurul toplantısında bilgi alma veya inceleme istemleri karşılanmayan pay sahipleri (ortaklar) hangi mercie başvurabileceklerdir?

YENİ TTK'ya göre; pay sahipleri (ortaklar) genel kurulda, yönetim kurulundan, şirketin işleri; bağımsız denetçilerden denetimin yapılma şekli ve sonuçları hakkında bilgi isteyebileceklerdir. Verilecek bilgilerin, hesap verme ve dürüstlük ilkeleri bakımından özenli ve gerçeğe uygun olması gerekir. Bilgi verilmesi, sadece, istenilen bilgi verildiği takdirde şirket sırlarının açıklanacağı veya korunması gereken diğer şirket menfaatlerinin tehlikeye girebileceği gerekçesi ile reddedilebilir.

Bilgi alma veya inceleme istemleri cevapsız bırakılan, haksız olarak reddedilen veya ertelenen pay sahipleri, reddi izleyen on gün içinde, diğer hâllerde de makul bir süre sonra şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabileceklerdir.

61- YENİ TTK'ya göre; azlığın belli konuların incelenmesi amacıyla özel denetçi atanmasına yönelik talebi genel kurulca reddedilirse bu durumda hangi mercie başvuru yapılabilecektir?

YENİ TTK'ya göre; genel kurul özel denetim istemini reddederse, sermayenin en az onda birini, halka açık anonim şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri veya paylarının itibarî değeri toplamı en az birmilyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atanmasını isteyebileceklerdir.

Dilekçe sahiplerinin; kurucuların veya şirket organlarının, kanunu veya esas sözleşmeyi ihlal ederek, şirketi veya pay sahiplerini zarara uğrattıklarını ikna edici bir şekilde ortaya koymaları hâlinde özel denetçi atanacaktır.

62- YENİ TTK'da, genel kurulun yetkilerinde ve görevlerinde değişiklik yapılmış mıdır?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'da da; a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi, b) Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları, c) Kanunda öngörülen istisnalar dışında bağımsız denetçinin ve işlem denetçilerinin seçimi ile görevden alınmaları (ESKİ TTK'da murakıpların seçimi genel kurula bırakılmıştı), d) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması ve e) Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshine karar verilmesi, genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

ESKİ TTK'dan farklı olarak YENİ TTK ile önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı yetkisi ve görevi de genel kurulun devredilemeyecek görevleri ve yetkileri içine alınmış böylece önemli miktardaki şirket varlığının yönetim kurulu kararıyla satılabilmesine ilişkin uygulamaya son verilmiştir.

63- YENİ TTK'da, genel kurulun toplantıya çağırılma şekline ilişkin değişiklik yapılmış mıdır?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK uyarınca da, genel kurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılacaktır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılacaktır. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilecektir.

YENİ TTK ile çağrı şekline getirilen tek değişiklik, çağrı ilanının ayrıca şirketin internet sitesinde de ilan ettirilecek olmasıdır.

64- Şirketin tek bir pay sahibi (ortağı) varsa bu durumda genel kurul toplantısı nasıl yapılacaktır?

YENİ TTK ile anonim şirketlerin tek kişiyle kurulabilmesine olanak tanınmıştır. Şirketin tek pay sahibi varsa bu durumda çağrı şekline uyulmadan genel kurul toplantısı yapılabilecek ve bu tek kişi tarafından genel kurula ait tüm yetki ve görevler kullanılacaktır. Eğer şirketin kuruluşu Bakanlığın

iznine tabi ise bu toplantıya Bakanlık Temsilcisi de katılacaktır. Genel kurul kararlarının geçerli olabilmesi için de yazılı olması şarttır.

65- YENİ TTK uyarınca çağrı merasimine uyulmadan genel kurul toplantısı yapılabilecek midir?

ESKİ TTK'ya göre, bütün payların sahipleri (ortaklar) veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanıp karar alabiliyorlardı.

Aynı sistem, YENİ TTK ile de sürdürülmüştür. Ancak, genel kurulun karar alınabilmesi için tüm ortakların toplantı sürecinde toplantıda bulunmaları gerekmektedir. Örneğin, anonim şirketin 3 ortağı varsa bunların veya temsilcilerinin toplantı sürecinde bir arada olmaları zorunludur. Ortaklardan veya temsilcilerden biri toplantının devamı sırasında toplantıdan ayrılırsa genel kurul karar alabilme yeteneğini kaybedecektir.

66- YENİ TTK'ya göre; sermaye artırımının, sermayenin azaltılmasının ve menkul kıymet ihracının işlem denetçilerince incelenmesi zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre, anonim şirketin kuruluş işlemlerinde olduğu gibi sermayenin artırılmasına, azaltılmasına ve menkul kıymet ihracına ilişkin işlemlerin Kanuna uygun olup olmadığının işlem denetçileri tarafından incelenmesi gerekmektedir.

67- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketler genel kurul toplantılarını elektronik ortamda yapabilecekler mi?

Anonim şirketler genel kurul toplantılarını elektronik ortamda yapabileceklerdir. Elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarına ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak tüzükte düzenlenecektir.

68- YENİ TTK'ya göre; anonim şirketlerin internet sitesi kurmaları zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre; her anonim şirket bir internet sitesi açmak, şirketin internet sitesi zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü aşağıdaki hususların yayımlanmasına özgülemek zorundadır. Yayımlanacak içeriklerin başlıcaları şunlardır:

a) Şirketçe kanunen yapılması gereken ilanlar.

b) Pay sahipleri ile ortakların menfaatlerini koruyabilmeleri ve haklarını bilinçli kullanabilmeleri için görmelerinin ve bilmelerinin yararlı olduğu belgeler, bilgiler, açıklamalar.

c) Yönetim ve müdürler kurulu tarafından alınan; rüçhan, değiştirme, alım, önerilme, değişim oranı, ayrılma karşılığı gibi haklara ilişkin kararlar; bunlarla ilgili bedellerin nasıl belirlendiğini gösteren hesapların dökümü.

d) Değerleme raporları, kurucular beyanı, payların halka arz edilmesine dair taahhütler, bunlara ait teminatlar ve garantiler; iflasın ertelenmesine veya benzeri konulara ilişkin karar metinleri; şirketin kendi paylarını iktisap etmesi hakkındaki genel kurul ve yönetim kurulu kararları, bu işlemlerle ilgili açıklamalar, bilgiler, belgeler.

e) Ticaret şirketlerinin birleşmesi, bölünmesi, tür değiştirmesi hâlinde, ortakların ve menfaat sahiplerinin incelemesine sunulan bilgiler, tablolar, belgeler; sermaye artırımı, azaltılması dâhil, esas sözleşme değişikliklerine ait belgeler, kararlar; imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu kararları, menkul kıymet çıkarılması gibi işlemler dolayısıyla hazırlanan raporlar.

f) Genel kurullara ait olanlar dâhil her türlü çağrılara ait belgeler, raporlar, yönetim kurulu açıklamaları.

g) Şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler.

h) Bilgi alma kapsamında sorulan sorular, bunlara verilen cevaplar, diğer kanunlarda pay sahiplerinin veya ortakların aydınlatılması için öngörülen hususlar.

i) Finansal tablolar, kanunen açıklanması gerekli ara tablolar, özel amaçlarla çıkarılan bilançolar ve diğer finansal tablolar, pay ve menfaat sahipleri bakımından bilinmesi gerekli finansal raporlamalar, bunların dipnotları ve ekleri.

ii) Yönetim kurulunun yıllık raporu, kurumsal yönetim ilkelerine ne ölçüde uyulduğuna ilişkin yıllık değerlendirme açıklaması; yönetim kurulu başkan ve üyeleriyle yöneticilere ödenen her türlü paralar, temsil ve seyahat giderleri, tazminatlar, sigortalar ve benzeri ödemeler.

j) Denetçi, özel denetçi, işlem denetçisi raporları.

k) Yetkili kurul ve bakanlıkların konulmasını istedikleri, pay sahiplerini ve sermaye piyasasını ilgilendiren konulara ilişkin bilgiler.

69- YENİ TTK'ya göre; internet sitesi kurma yükümlülüğü hangi tarihte uygulamaya girecektir?

Anonim şirketlerin internet sitesini kurmaya ilişkin yükümlülükleri, 1 Temmuz 2013 tarihinde uygulamaya girecektir. Bir başka deyişle, her anonim şirket en geç bu tarihe kadar internet sitesini kuracaktır.

Söz konusu yükümlülüğün kasıtlı olarak yerine getirilmemesi halinde ise şirket yönetim kurulu üyeleri cezai müeyyideyle karşılaşabileceklerdir.

II. BÖLÜM LİMİTED ŞİRKETLER

A- KURULUŞA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

70- YENİ TTK'ya göre; limited şirketin kurulabilmesi için en az kaç kişi gereklidir?

Limited şirket, **bir** veya **birden fazla** gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulabilecektir. ESKİ TTK'ya göre, limited şirket kurulabilmesi için **en az iki** kurucunun olması gerekirken, YENİ TTK ile bu sayı **bire** indirilmiştir. Bu bir kişi, gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilecektir. Ancak, ortak sayısı ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK uyarınca da **50'den fazla** olamayacaktır.

71- YENİ TTK'ya göre; limited şirketin sermayesi asgari kaç Türk Lirası olmalıdır?

Limited şirketin sahip olması gereken asgari sermaye tutarı, ESKİ TTK'da **5.000 Türk Lirası** iken YENİ TTK'da bu tutar **10.000 Türk Lirası**na çıkarılmıştır. Bu tutar, Bakanlar Kurulunca on kata kadar artırılabilir.

72- YENİ TTK'nın yürürlüğe gireceği 1 Temmuz 2012 tarihinde asgari sermayesi 10.000 TL'nin altında olan limited şirketler bu sermayelerini hangi tarihe kadar artırmak zorundadırlar?

6103 sayılı Kanun'un 20 nci maddesinde, limited şirketlerin, Türk Ticaret Kanununun yayımı tarihinden (14/2/2011 tarihinde yayımlanmıştır) itibaren üç yıl içinde sermayelerini, 10.000 TL'ye yükseltecekleri, aksi hâlde bu sürenin sonunda infisah etmiş sayılacakları, sermayenin Türk Ticaret Kanununda öngörülen tutara yükseltilmesi için yapılacak genel kurullarda toplantı nisabı aranmayacağı ve kararların toplantıda mevcut oyların çoğunluğu ile alınacağı, bu sürenin birer yıl olmak üzere en çok iki defa Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen hükümden hareketle, eğer şirketin esas sermayesi 10.000 TL'nin altında ise bu durumdaki şirketlerin en geç **14 Şubat 2014** tarihine kadar sermaye artırımına giderek sermayelerini en az 10.000 TL'ye

yükseltmeleri zorunludur. Bu süre, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca en çok 14 Şubat 2016 tarihine kadar uzatılabilecektir.

73- YENİ TTK'ya göre; limited şirketin kurulabilmesi için hangi işlemler yapılmalıdır?

Limited şirket kurmak isteyen kişi veya kişiler sırasıyla aşağıdaki işlemleri yerine getirmelidirler.

1. Adım: Kurulacak olan limited şirkete; gayrimenkul, marka, patent, taşıt, makine gibi varlıklar sermaye olarak konulacak ise bunların değerlerinin bilirkişiler tarafından belirlenebilmesi için kurulacak şirketin merkezinin bulunacağı yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvuru yapılmalı ve mahkemece atanan bilirkişiler tarafından düzenlenen "Değerleme Raporu" alınmalıdır.

2. Adım: Kurulacak olan limited şirketin, şirket sözleşmesi, yazılı şekilde hazırlanmalı, kurucu veya kurucular tarafından imzalanmalı ve bu imzalar notere onaylatılmalıdır.

3. Adım: Esas sermayeyi oluşturan payların nakden ödenmesi taahhüt edilmiş ise taahhüt edilen payların karşılıkları nakit olarak ve tamamen ödenmelidir.

4. Adım: Mahkemece atanan bilirkişiler tarafından değerleri belirlenen gayrimenkuller tapu siciline, marka, patent, taşıt gibi varlıklar da özel sicillerine kurucular tarafından şerh verilerek şirket adına kaydettirilmeli, taşınırlar da güvenilir bir kişiye tevdi edilmeli ve bu işlemler belgelendirilmelidir.

5. Adım: Kurucular tarafından, gerekçeli, emsal gösteren, karşılaştırmalara yer veren, anlaşılır bir dille yazılan "Kurucular Beyanı" hazırlanmalı ve imzalanmalıdır.

6. Adım: Şirketin tescili için, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline başvuru yapılmalıdır. Başvuru dilekçesine; bütün ortakların adları ve soyadları veya unvanları, yerleşim yerleri, vatandaşlıkları, her ortağın üstlendiği esas sermaye payı ve ödediği toplam tutarlar, ister ortak ister üçüncü kişi olsun, müdürlerin adları ve soyadları veya unvanları ile şirketin ne suretle temsil edileceği yazılmalı, bu dilekçe müdürlerin tümü tarafından imzalanmalı ve aşağıdaki belgeler de bu dilekçeye ek yapılmalıdır.

- Şirket sözleşmesinin onaylanmış bir örneği.
- Ekleri ile birlikte kurucular beyanı,
- Yerleşim yerleri de gösterilerek şirketi temsile yetkili kişileri ve denetçinin seçimini gösterir belge.

Bu başvuru, şirket sözleşmesindeki imzaların noterce onaylanmasını izleyen otuz gün içinde yapılmalıdır.

74- YENİ TTK'ya göre; limited şirket hangi tarihte kurulmuş sayılacak, hangi tarihte tüzel kişilik kazanacaktır?

Limited şirket, kurucuların şirket sözleşmesindeki imzalarının noterce onaylandığı ve taahhüt edilen sermayenin nakit kısmının hemen ve tamamen ödenmesiyle kurulmuş sayılacaktır. Ancak, kurulan şirketin hakları elde edebilmesi ve borçları üstlenebilmesi için tüzel kişilik kazanması gerekmektedir. Şirket, ticaret siciline tescil edildiği tarihte de tüzel kişilik kazanacaktır.

75- Limited şirketlerin kuruluşunda, YENİ TTK, ESKİ TTK'dan farklı olarak hangi işlemlerin yapılması şartını getirmiştir?

YENİ TTK, limited şirketin kurulabilmesi için ESKİ TTK'dan farklı olarak taahhüt edilen sermayenin nakit kısmının şirketin kurulduğu anda ödenmesi ve kurucular beyanının hazırlanması şartlarını getirmiştir.

ESKİ TTK'ya göre, örneğin şirketin esas sermayesi 100.000 TL olarak belirlenmiş, bu sermayenin nakden ödenmesi öngörülmüş ise sermayenin ¼'üne tekabül eden 25.000 TL tescil tarihinden itibaren 3 ay içinde, kalan kısmı da 3 yıl içinde ödenebilmekteydi. YENİ TTK ile 100.000 TL'nin taksitler halinde üç yıl içinde ödenmesine yönelik uygulama kaldırılmış ve 100.000 TL'nin tamamının kuruluş anında nakit olarak şirkete ödenmesi şartı getirilmiştir.

76- Limited şirketin kuruluş işlemleri anonim şirketlerde olduğu gibi işlem denetçisi tarafından denetlenecek mi?

YENİ TTK'ya göre; limited şirketlerin kuruluş işlemleri, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca gerekli görülmesi halinde işlem denetçisi tarafından denetlenecektir.

77- Limited şirketin kuruluşuna yönelik olarak YENİ TTK ile getirilen düzenlemeler hangi yürürlüğe girecektir?

Limited şirketin kuruluşuna yönelik YENİ TTK ile getirilen düzenlemeler, **1/7/2012** tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu tarihten sonra kurulacak limited şirketlerin ticaret siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanabilmeleri için, aynı sermaye konulacak ise bunların değerlerinin mahkemece atanan bilirkişilere tespit ettirilmesi, şirket sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması ve imzalanması, imzaların noter tarafından onaylanması, nakdi sermaye taahhüt edilmiş ise tamamının nakit olarak ödenmesi, kurucular beyanının hazırlanarak imzalanması gerekmektedir.

78- Kuruluş işlemlerine, 1 Temmuz 2012 öncesinde başlanılmasına karşın bu tarih öncesinde ticaret siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanmamış olan limited şirketlerin kuruluş işlemleri, ESKİ TTK'ya mı yoksa YENİ TTK'ya mı tabi olacaktır?

6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 21 inci maddesinde; YENİ TTK'nın limited şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümlerinin, 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren hemen uygulanacağı, ancak, YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği 1 Temmuz 2012 tarihinde, kuruluş hâlinde bulunan limited şirketlerde şirket sözleşmesi yapılmış ve kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmışsa, bu onay tarihinden itibaren bir ay içinde şirketin tescili için ticaret siciline başvurulduğu takdirde, kuruluş ESKİ TTK hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC İnşaat Limited Şirketi'nin şirket sözleşmesindeki imzalar, noterce 30 Haziran 2012 tarihinde onaylanmıştır. Kurucular en geç 31/7/2012 tarihine kadar şirketin tescili için yetkili Ticaret Sicili Müdürlüğüne başvuru yaparlar ise şirketin kuruluşu ESKİ TTK'ya, 31/7/2012 veya bu tarih sonrasında başvuru yaparlar ise YENİ TTK'ya tabi olacaktır.

Şirketin kuruluşuna ESKİ TTK hükümlerinin uygulanabilmesi için birinci şart; şirketin kuruluşuna yönelik şirket sözleşmesinin YENİ TTK'nın yürürlüğe gireceği 1 Temmuz 2012 tarihi öncesinde yapılmış ve kurucuların imzalarının noter tarafından onaylanmış olması, ikinci şart da imzaların noterce onaylandığı tarihten itibaren bir ay içinde şirketin tescili için ticaret siciline başvuru yapılmış olmasıdır.

Bu durum, şirketin kuruluş işlemlerine 1 Temmuz 2012 öncesinde başlanılmasına karşın 1 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla tescil edilmemiş şirketler için geçerlidir. Eğer şirket tescil edilerek tüzel kişilik kazanmış ise kuruluş işlemleri de tamamlanmış olduğundan bu düzenleme tescil edilen şirketleri kapsamamaktadır.

79- YENİ TTK'ya göre; limited şirketler, şirket sözleşmelerinde sayılan işletme konuları dışında kalan ticari bir işlemi yapabilecekler midir?

ESKİ TTK'ya göre, limited şirketler şirket sözleşmelerinde sayılan işletme konuları dışında kalan ticari bir işlemi yapamıyorlardı. Bu kurala "ultra vires" denilmekteydi ve bu kural nedeniyle de örneğin bir limited şirket işletme konusu içinde otel işletmeciliği yoksa uygun şartlarda satışa çıkarılan bir oteli işletmek üzere satın alamıyordu. Oteli satın alabilmek için ise genel kurul toplantısı yapmak ve şirket sözleşmesindeki işletme konularına otel işletmeciliğini de eklemek durumunda kalıyordu. Bu süre içinde de otelin bir başkası tarafından satın alınmış olması durumunda karşısına çıkan bu fırsattan anılan kural nedeniyle yararlanamamış oluyordu.

YENİ TTK, “ultra vires” diye adlandırılan bu kuralı kaldırmıştır. 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren bir limited şirket, şirket sözleşmesindeki işletme konuları arasında örneğin otel işletmeciliği yer almasa bile satışa çıkarılan oteli alabilecektir.

Ayrıca, YENİ TTK ile limited şirketlerin sigortacılık yapamayacağına yönelik ESKİ TTK’da yer alan yasak kaldırılmıştır.

B- BORÇLANMA YASAĞINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

80- YENİ TTK’ya göre; limited şirket ortaklarının şirkete borçlanamayacakları, borçlanırlarsa da cezalandırılacakları doğru mu?

YENİ TTK’da, limited şirket ortaklarının şirkete borçlanmaları yasaklanmıştır. Ancak, borç şirketle, şirketin işletme konusu ve ortağın işletmesi gereği olarak yapılmış bulunan bir işlemde doğmuş ise ve emsalleriyle aynı veya benzer şartlara tabi tutulmuşsa, bu durum borçlanma yasağının dışında kalmaktadır.

Örneğin, hazır beton üretimi yapan limited şirketin ortaklarından Bay (A) konut üretimiyle iştigal etmektedir. Limited şirket, 1 ton hazır betonu 5 taksitte 5.000 TL’ye satmaktadır. Bay (A)’da ortağı olduğu şirketten 1 ton hazır betonu 5 taksitte 5.000 TL’ye almış ve şirkete borçlanmıştır. Bu durum borçlanma yasağı kapsamına girmemektedir. Çünkü, Bay (A) da ortağı olduğu şirkete, diğer müşterilere uygulanan şartlardan borçlanmıştır. Ancak, Bay (A) 1 ton hazır betonu 5 taksitte 4.000 TL’ye veya 1 ton hazır betonu 5.000 TL’ye almakla birlikte 8 taksitte, satın almış ise bu durumda borçlanma yasağını ihlal etmiş olacaktır.

Yine, Bay (A)’nın herhangi bir ticari işe dayanmaksızın şirketten borç alması borçlanma yasağına aykırılık oluşturacaktır.

YENİ TTK’da borçlanma yasağına aykırı davranan ortakların, 300 günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılmaları hüküm altına alınmıştır.

81- Borçlanma yasağına aykırı olarak şirkete borçlanan ortaklar hakkında uygulanacak adli para cezasının Türk Lirası karşılığı ne kadardır?

YENİ TTK’da, borçlanma yasağına aykırı davranan ortakların üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacakları hüküm altına alınmış olup söz konusu yasağın ihlal edilmesi durumunda Devlet Hazinesine ödenmesi gereken en az ceza tutarı **6.000 TL** en fazla ceza tutarı da **73.000 TL** olacaktır.

82- Borçlanma yasağı, hangi tarihte uygulamaya girecektir?

Ortakların şirkete borçlanma yasağı 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren

uygulamaya girecektir. Anılan tarih sonrasında borçlanma yasağına aykırı şekilde şirketten borç alan ortaklar cezai müeyyideye tabi olacaklardır.

83- 1 Temmuz 2012 öncesinde ortağı olduğu limited şirkete borcu olan ortaklar, bu borçlarını hangi tarihe kadar şirkete ödemek zorundadırlar?

6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 24 üncü maddesinde; YENİ TTK'ya aykırı olarak limited şirkete borçlu olan ortakların bu borçlarını YENİ TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **üç yıl** içinde, **nakdî ödeme** yaparak **tamamen tasfiye etmek zorunda** oldukları, borcun kısmen veya tamamen başkası tarafından üstlenilmesi, borç için kambiyo senedi verilmesi, ödeme planı yapılması veya benzeri yollara başvurulmasının bu madde anlamında tasfiye sayılmayacağı, bu süre içinde tasfiye gerçekleşmemişse, bu kişiler hakkında cezai müeyyide uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Konuyu örneklersek, limited şirket ortağı Ali Bey'in şirkete 300.000 TL borcu bulunmaktadır. Ali Bey'in bu borcunu, şirkete 1 Temmuz 2015 tarihine kadar nakit olarak ödemesi gerekmektedir. Aksi takdirde, Ali Bey cezai müeyyideyle karşılaşacaktır.

C- MÜDÜRLERE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

84- YENİ TTK'ya göre; şirketin yönetimi ve temsili için en az kaç kişi müdür olarak seçilebilecektir?

ESKİ TTK'ya göre, şirket sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamış ise ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla şirketi yönetmeye ve temsile yetkili kılınmışlardır. Yine, şirket sözleşmesiyle veya genel kurul kararıyla ortaklardan biri veya birden fazlası müdür olarak seçilebilmektedir.

YENİ TTK ile şirket sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamış ise ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirketi yönetmeye ve temsile yetkili kılınmış sayılacağına ilişkin düzenleme kaldırılmış ve müdür veya müdürlerin şirket sözleşmesiyle atanması veya genel kurul kararıyla seçilmeleri gerektiği hüküm altına alınmıştır.

YENİ TTK uyarınca da ESKİ TTK'da olduğu gibi şirketi yönetmek ve temsil etmek için ortaklardan **en az bir kişinin** müdür olarak seçilmesi gerekmektedir. Birden fazla kişinin müdür olarak seçilmesi de mümkündür.

85- YENİ TTK'ya göre; ortak olmayan kişiler, şirket sözleşmesiyle müdür olarak atanabilecek veya genel kurulca seçilebilecekler mi?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK uyarınca da ortak olmayan kişiler şirket sözleşmesiyle müdür olarak atanabilecek veya genel kurul tarafından seçilebileceklerdir.

86- YENİ TTK'ya göre; şirketin tüzel kişi ortakları müdür olarak seçilebilecekler mi?

ESKİ TTK'ya göre, ortak olan tüzel kişiler müdür seçilememekte, fakat bunların temsilcisi olan gerçek kişiler müdür seçilebilmekteydi.

YENİ TTK ile tüzel kişi ortakların müdür olarak seçilmelerine olanak tanınmıştır.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC İnşaat Limited Şirketi, DEF Turizm Limited Şirketi'nin ortağıdır. ABC İnşaat Limited Şirketi, DEF Turizm Limited Şirketi'nin genel kurulu tarafından müdür olarak seçilebilecektir. Müdür seçilen ABC İnşaat Limited Şirketi, bu görevi yerine getirecek gerçek kişiyi belirleyecektir.

87- YENİ TTK'ya göre; müdür olarak seçilecek kişilerin hangi şartları taşımaları gereklidir?

Gerek ESKİ TTK'da gerekse de YENİ TTK'da şirket sözleşmesiyle veya genel kurul tarafından bir veya daha fazla sayıda kişinin müdür olarak atanabileceği veya görevlendirilebileceği belirtilmesine karşın, müdür olacak kişilerin sahip olmaları gereken ehliyet şartlarına yer verilmemiştir.

YENİ TTK'nın 1 inci maddesinde; Türk Ticaret Kanunu'nun 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun ayrılmaz parçası olduğu hüküm altına alınmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre, bir kişinin kendi fiilleriyle hak edinebilmesi ve borç altına girebilmesi için **fiil ehliyetine** sahip olması şarttır.

Bir kişinin fiil ehliyetine sahip olabilmesi için de;

1- Ayırt etme gücüne sahip olması (Yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmaması),

2- Ergin olması (18 yaşını doldurmuş olması veya evlenme ya da mahkeme kararıyla ergin kılınmış olması),

3- Kısıtlı olmaması,

gerekmektedir.

Aşağıdaki durumların varlığı halinde de Türk Medeni Kanunu'na göre, ergin olan bir kişinin ehliyeti kısıtlanmaktadır.

1- Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan her ergin kısıtlanır.

2- Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetmesi sebebiyle kendisini veya ailesini darlık veya yoksulluğa düşürme tehlikesine yol açan ve bu yüzden devamlı korunmaya ve bakıma muhtaç olan ya da başkalarının güvenliğini tehdit eden her ergin kısıtlanır.

3- Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır.

4- Yaşlılığı, sakatlığı, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetemediğini ispat eden her ergin kısıtlanmasını isteyebilir.

Yukarıda yer verilen açıklamalardan hareketle, müdür olarak seçilecek kişilerin **fiil ehliyetine** sahip olmaları gerekmektedir.

88- YENİ TTK'ya göre; müdürlerden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre, şirket müdürlerinden **en az birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması** ve bu müdürün de şirketi tek başına temsile yetkili olması şarttır. Ticaret sicili müdürü tarafından, bu şartın yerine getirilmediği tespit edilirse, bu anılan şartın yerine getirilmesi için şirkete uygun süre verilecek, bu süre içinde de gereken yapılmadığı takdirde ticaret sicili müdürünce şirketin feshi mahkmeden istenecektir.

89- YENİ TTK'ya göre; şirket müdürleri kaç yıl görev yapmak üzere seçilebileceklerdir?

Gerek ESKİ TTK'da gerekse de YENİ TTK'da müdürlerin hangi süreyle görev yapacaklarına yönelik bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu durumda; şirket müdürleri, genel kurulca belirlenen süre kadar görev yapabileceklerdir. Bu süre bir yıl olabileceği gibi 5 yıl, 10 yıl şeklinde de belirlenebilecektir.

90- YENİ TTK yürürlüğe girdiğinde şirket sözleşmesiyle atanan veya genel kurul kararıyla seçilen müdür veya müdürler görevlerine devam edebilecekler mi?

1 Temmuz 2012 tarihi öncesinde, şirket sözleşmesiyle müdür olarak atanan veya genel kurul tarafından müdür olarak seçilen kişilerin görevleri devam edecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse, 30 Haziran 2012 tarihinde tescil edilerek tüzel kişilik kazanan ABC İnşaat Limited Şirketi'nin müdürlüğüne 10 yıl süreyle görev yapmak üzere şirket ortaklarından Bay (A) atanmıştır. Bay (A)'nın görevi, 1 Temmuz 2012 tarihinden sonra da devam edecek ve bu görevini genel kurul tarafından değiştirilmemiş ise 10 yıl süreyle yerine getirecek ve bu sürenin sonunda tekrar seçilebilecektir. Bay (A)'nın, genel kurul kararıyla müdür olarak seçilmiş olması halinde de durum değişmeyecektir. Bir başka

deyişle, Bay (A) 30 Haziran 2012 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında 10 yıl süreyle görev yapmak üzere seçilmiş ise bu görevine devam edecektir.

91- YENİ TTK'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte, tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil ettiği limited şirketlerde durum ne olacaktır?

ESKİ TTK'ya göre, müdür atanmadan da tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil etme hakları bulunmaktaydı. Ancak, YENİ TTK bu sistemi değiştirmiş ve müdür veya müdürlerin ya şirket sözleşmesiyle ya da genel kurul tarafından atanması şartını getirmiştir. Eğer, ESKİ TTK uyarınca tüm ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil ediyorsa, bu durumda **en geç 1 Ekim 2012** tarihine kadar şirket genel kurulunca müdür veya müdürlerin seçilmesi gerekmektedir.

92- YENİ TTK'ya göre; müdürler birden fazla ise kararlar hangi çoğunluğun sağlanmasıyla alınabilecektir?

YENİ TTK'ya göre, müdürler birden fazlaysa bunlardan biri genel kurul tarafından **müdürler kurulu başkanı** olarak atanacaktır. Birden fazla müdürün varlığı halinde, kararlar çoğunlukla alınacak, **eşitlik halinde ise başkanın oyu üstün** sayılacaktır.

Konuyu örneklemek gerekirse; müdürler kurulu iki kişiden oluşuyorsa, karar alınabilmesi için 2 kişinin aynı yönde oy vermesi gerekir. Eşitlik halinde müdürler kurulu başkanının oyu üstün tutulduğundan karar müdürler kurulu başkanının oyu istikametinde alınacaktır. Müdürler kurulu üç kişi ise en az 2 kişinin aynı yöndeki oyuyla karar alınacaktır.

93- YENİ TTK'ya göre; müdürler kurulu toplantıları elektronik ortamda yapılabilecek midir?

YENİ TTK'ya göre, şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olması şartıyla müdürler kurulu toplantıları, tüm müdürlerin elektronik ortamdan katılımıyla yapılabileceği gibi, bazı müdürlerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya diğer müdürlerin elektronik ortamdan katılmalarıyla da yapılabilecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse; şirket müdürler kurulu Bay (A) ve Bayan (B)'den oluşmaktadır. Şirketin merkezi Ankara'da bulunmaktadır. Şirket işlerini takip için Bay (A) Muğla'da, Bayan (B)'de İstanbul'dadır. Müdürler kurulunun acil olarak karar alması gerekmektedir. Bu durumda, Bay (A) ile Bayan (B) elektronik ortamda Ankara'ya gelmeden Muğla'dan ve İstanbul'dan toplantıya katılıp karar alabileceklerdir.

94- YENİ TTK'ya göre; müdürler kurulunun üyesi olan müdürler şirketin iş ve işlemleriyle ilgili bilgi alma ve inceleme yapma haklarını nasıl kullanabileceklerdir?

YENİ TTK'ya göre, limited şirketlerde müdür sayısı birden fazlaysa her müdür şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında müdürler kurulu toplantısında;

- 1- Bilgi isteyebilecek,
- 2- Soru sorabilecek,
- 3- İnceleme yapabilecektir.

Her müdür, müdürler kurulu toplantısında; herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin toplantıya getirilmesini, kurulca veya üyeler tarafından incelenmesini ve tartışılmasını ya da herhangi bir konu ile ilgili yöneticiden veya çalışandan bilgi alınmasını talep edebilecektir. Yine, her bir üye, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerin ve komitelerin müdürler kurulu toplantılarında hazır bulunmasını ve bilgi verilmesini, sorulan sorulara cevap verilmesini isteyebilecektir.

Ayrıca, her müdür, müdürler kurulu toplantısı dışında, müdürler kurulu başkanının izniyle, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden, işlerin gidişi ve belirli münferit işler hakkında bilgi alabilecek ve görevinin yerine getirilebilmesi için gerekliyse, müdürler kurulu başkanından, şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemesine sunulmasını da isteyebilecektir.

95- YENİ TTK'ya göre; bilgi alma ve inceleme yapma hakkı engellenen müdürler kurulu üyesi olan müdür ne yapmalıdır?

Şirketin iş ve işlemleriyle ilgili olarak bilgi alma ve inceleme yapma hakkı engellenen müdür, bu haklarını kullanabilmek için şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilecektir. Yapılan başvuru, mahkemece dosya üzerinden incelenecek ve karara bağlanacaktır. Mahkemenin konu hakkındaki kararı kesindir.

Ç- DENETİME İLİŞKİN DÜZENLEMELER

96- YENİ TTK'ya göre; limited şirketler de anonim şirketler gibi bağımsız denetim kapsamına alındılar mı?

YENİ TTK uyarınca, anonim şirketler için zorunlu hale getirilen bağımsız denetim, limited şirketlere de uygulanacaktır. Dolayısıyla, **1 Ocak 2013** tarihinden itibaren limited şirketler de finansal tablolarını denetletmek üzere genel kurullarınca bağımsız denetçi veya bağımsız denetçileri seçmek zorunda olacaklardır.

97- Limited şirketin bağımsız denetimi kim veya kimler tarafından yerine getirilecektir?

Limited şirketin bağımsız denetimi, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren bir veya birden fazla bağımsız denetçi ya da bağımsız denetim kuruluşu tarafından yerine getirilecektir. Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşu şirket genel kurulunca seçilecektir.

98- Bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşu tarafından neler denetlenecektir?

Limited şirketin; a) Finansal tabloları (1- Bilanço, 2-Gelir Tablosu, 3- Nakit Akış Tablosu, 4- Özkaynak Değişim Tablosu ve 5-Dipnotlar), b) Müdür veya Müdürler Kurulu tarafından düzenlenen Yıllık Faaliyet Raporu ve c) Riskin Erken Saptanması ve Yönetimi Sisteminin işleyişi denetlenecektir.

99- Finansal tabloların denetimi sonucunda düzenlenecek rapor hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

Finansal tabloların denetimi sonucunda düzenlenecek rapor;

1) Defter tutma düzeninin ve finansal tabloların Kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığını,

2) Müdür veya müdürlerin, bağımsız denetçi tarafından denetim kapsamında istenen açıklamaları yapıp yapmadığını ve belgeleri verip vermediğini,

3) Defterlerin öngörülen hesap planına uygun tutulup tutulmadığını,

4) Finansal tabloların, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde, şirketin malvarlığı, finansal ve kârlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığını,

açıkça ifade edecektir.

Hazırlanan rapor imzalandıktan sonra müdüre veya müdürler kuruluna sunulacaktır.

100- Şirketin yıllık faaliyet raporunun denetimi sonucunda düzenlenecek rapor hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

Raporda; yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına ilişkin açıklamalara yer verilecektir.

YENİ TTK'ya göre, yıllık faaliyet raporunun aşağıdaki unsurları içermesi gerekmektedir:

1- Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumu; doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılacaktır.

- 2- Şirketin finansal durumu, finansal tablolara göre değerlendirilecektir.
- 3- Şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere açıkça işaret edilecektir.
- 4- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar meydana gelmiş ise bunlar belirtilecektir.
- 5- Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmalarının neler olduğu gösterilecektir.
- 6- Müdüre veya müdürlere ve üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi malî menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar bu raporda belirtilecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse; yıllık faaliyet raporunda şirketin zararı 500.000 TL, cirosu 2.000.000 TL, müdürlere ödenen ücretler 100.000 TL olarak gösterilmiş ise bağımsız denetçi bu tutarların finansal tablolarla uygun olup olmadığını raporunda belirtecektir.

101- Riskin erken saptanması ve yönetimi sisteminin denetimi sonucunda düzenlenecek rapor hangi hususlara ilişkin açıklamaları içerecektir?

YENİ TTK'ya göre; **küçük ölçekli limited şirketlerde risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesi kurulmayacaktır.** Orta ve büyük ölçekli limited şirketlerde ise bu komite bağımsız denetçinin gerekli görüp bunu müdüre veya müdürler kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhal kurulacak ve ilk raporunu kurulmasını izleyen ayın sonunda verecektir.

Komite, müdüre veya müdürler kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirecektir ve varsa tehlikelere işaret ederek, çareleri gösterecektir. Bu rapor bağımsız denetçiye de yollanacaktır.

Bağımsız denetçi raporunda, müdür veya müdürler kurulu tarafından, şirketi tehdit eden veya edebilecek nitelikteki riskleri zamanında belirlemeye uygun bir sistem kurulup kurulmadığını, kurulmuşsa bu sistemin yapısını ve uygulamalarını açıklayacaktır.

102- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetçi hangi sürede seçilmek zorundadır?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçinin her faaliyet dönemi için ve her faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar genel kurul tarafından seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, müdür veya müdürler kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi bağımsız denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirecek ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilân edecektir.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Limited Şirketi'nin faaliyet dönemi 31/12/2013 tarihinde sona eriyorsa, genel kurulca en geç 1/4/2014 tarihine kadar bir bağımsız denetim kuruluşu ya da bir veya birden fazla bağımsız denetçi seçilmek durumundadır.

103- Bağımsız denetçi, limited şirket genel kurulunca, faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar seçilmemiş ise bağımsız denetçi kim tarafından atanacaktır?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçi, faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar seçilmemiş ise bu durumda bağımsız denetçi, müdürün veya müdürler kurulunun ya da herhangi bir ortağın istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından atanacaktır. Mahkemenin kararı kesindir.

104- Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşları hangi hallerin varlığında, limited şirket genel kurulunca bağımsız denetim yapmak için seçilemeyeceklerdir?

Bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşu ve bunun ortaklarından biri ve bunların ortaklarının yanında çalışan veya anılan kişilerin mesleği birlikte yaptıkları kişi veya kişiler;

A) Denetlenecek şirkette pay sahibiyse;

B) Denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanıysa veya denetçi olarak atanmasından önceki üç yıl içinde bu sıfatı taşımışsa;

C) Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticarî işletmenin kanunî temsilcisi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibiyse ya da bunlarda yüzde yirmiden fazla paya sahipse yahut denetlenecek şirketin yönetim kurulu üyesinin veya bir yöneticisinin alt veya üst soyundan biri, eşi veya üçüncü derece dahil, üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlı ise;

D) Denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışıyorsa veya denetçisi olacağı şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip bir gerçek kişinin yanında herhangi bir şekilde hizmet veriyorsa;

E) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının düzenlenmesinde denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunmuşsa;

F) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının çıkarılmasında denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunduğu için (E) bendine göre denetçi olamayacak gerçek veya tüzel kişinin veya onun ortaklarından birinin kanunî temsilcisi, temsilcisi, çalışanı, yönetim kurulu üyesi, ortağı, sahibi ya da gerçek kişi olarak bizzat kendisi ise;

G) (A) ilâ (F) bentlerinde yer alan şartları taşıdığı için denetçi olamayan bir denetçinin nezdinde çalışıyorsa,

H) Son beş yıl içinde denetçiliğe ilişkin meslekî faaliyetinden kaynaklanan gelirinin tamamının yüzde otuzundan fazlasını denetlenecek şirkete veya ona yüzde yirmiden fazla pay ile iştirak etmiş bulunan şirketlere verilen denetleme ve danışmanlık faaliyetinden elde etmişse ve bunu cari yılda da elde etmesi bekleniyorsa,

şirket genel kurulunca bağımsız denetçi olarak seçilemeyeceklerdir.

Bir bağımsız denetleme kuruluşunun, bir şirketin denetlenmesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçi en az iki yıl için değiştirilecektir.

Denetçi, denetleme yaptığı şirkete, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında, danışmanlık veya hizmet veremeyecek ve bunu bir yavru şirketi aracılığıyla da yapamayacaktır.

105- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetim sırasında müdürün veya müdürler kurulunun yükümlülükleri nelerdir?

Şirket müdürü veya müdürler kurulu;

1- Finansal tabloları ve yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak, gecikmeksizin, bağımsız denetçiye verecektir.

2- Müdür veya müdürler kurulu, şirketin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının, envanterinin incelenerek denetlenebilmesi için denetçiye gerekli imkânları sağlayacaktır.

106- YENİ TTK'ya göre; bağımsız denetim sırasında bağımsız denetçinin yetkileri nelerdir?

YENİ TTK'ya göre, bağımsız denetçi; şirketin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının ve envanterinin incelenmesi için anılan belgelerin kendisine ibrazını, özenli bir denetim için gerekli olan tüm bilgilerin kendisine verilmesini ve işlemlere dayanak oluşturan belgelerin tarafına sunulmasını istemeye yetkilidir.

107- Bağımsız denetçiler denetim sonucunda kaç tür görüş yazısı düzenleyeceklerdir?

Bağımsız denetçiler; anonim şirketlerde olduğu gibi, "OLUMLU GÖRÜŞ", "SINIRLANDIRILMIŞ OLUMLU GÖRÜŞ" veya "OLUMSUZ GÖRÜŞ" verebileceklerdir.

Şirket defterlerinde, denetlemenin uygun bir şekilde yapılmasına ve sonuçlara varılmasına olanak vermeyen ölçüde belirsizliklerin bulunması

veya şirket tarafından denetlenecek hususlarda önemli kısıtlamaların yapılması hâlinde bağımsız denetçi görüş vermekten kaçınılabilecektir.

108- Bağımsız denetçi tarafından, sınırlı olumlu veya olumsuz görüş verilmesi ya da görüş verilmesinden kaçınılması durumunda hangi işlemler yapılacaktır?

Olumsuz görüş yazılan veya görüş verilmesinden kaçınılan durumlarda genel kurul, söz konusu finansal tablolara dayanarak, özellikle açıklanan kâr veya zarar ile doğrudan veya dolaylı bir şekilde ilgili olan bir karar alamayacaktır. Bu hâllerde müdür veya müdürler kurulu, görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren dört iş günü içinde, genel kurulu toplantıya çağırarak ve görevinden toplantı gününde geçerli olacak şekilde istifa edecektir. Genel kurul yeni bir müdür veya müdürler kurulu seçecek ve yeni müdür veya müdürler kurulu altı ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlatıp, bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunacaktır. Sınırlı olumlu görüş verilen hâllerde genel kurul, gerekli önlemleri ve düzeltmeleri de karara bağlayacaktır.

109- Şirket ile bağımsız denetçi arasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları nasıl giderilecektir?

Şirket ile bağımsız denetçi arasında şirketin yılsonu hesaplarına, finansal tablolarına ve yıllık faaliyet raporuna ilişkin, ilgili kanunun, idarî tasarrufun veya şirket sözleşmesinin hükümlerinin yorumu veya uygulanması konusunda görüş ayrılıkları çıkarsa, müdürün veya müdürler kurulunun veya bağımsız denetçinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi dosya üzerinden inceleme yaparak görüş ayrılığını giderecektir. Mahkemenin verdiği karar kesindir. Dava giderleri şirket tarafından ödenecektir.

110- Bağımsız denetçilerin sorumlulukları nelerdir?

Bağımsız denetçiler, kanunî görevlerini yerine getirmede kusurlu hareket ederlerse hem şirkete hem şirket ortaklarına hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarar dolayısıyla sorumlu olacaklardır.

Bağımsız denetçiler ile bağımsız denetim kuruluşunun denetleme yapmasına yardımcı olan temsilcileri, denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmak ve sır saklamakla yükümlüdürler. Faaliyetleri sırasında öğrendikleri, denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak kullanamazlar. Kasten veya ihmâl ile yükümlerini ihlâl edenler şirkete ve zarar verdikleri takdirde bağlı şirketlere karşı sorumludurlar. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde ihmâli bulunan kişiler hakkında, verdikleri zarar sebebiyle, her bir denetim için yüzbin Türk Lirasına kadar tazminata hükmedilebilecektir.

Sır saklama yükümlülüğünü ihlal eden veya gerçeğe aykırı rapor düzenleyen bağımsız denetçiler ayrıca Türk Ceza Kanunu uyarınca cezalandırılacaklardır.

111- Limited şirket tarafından bağımsız denetim yaptırılmamasının sonuçları nelerdir?

Bağımsız denetçi tarafından denetlenmemiş olan finansal tablolar ile yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir. Bir başka deyişle batıldır.

D- GENEL KURULA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

112- Limited şirket olağan genel kurul toplantısının hangi süre içinde yapılması gerekir?

ESKİ TTK'da olduğu gibi YENİ TTK'ya göre de olağan genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılması gerekmektedir. Örneğin, şirketin faaliyet dönemi 31/12/2013 tarihinde sona eriyorsa, olağan genel kurul toplantısı en geç 1/4/2014 tarihine kadar yapılmalıdır.

Genel kurul şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde olağanüstü olarak toplanacaktır.

113- Ortaklar, şirket ortağı olmayan bir kişiyi genel kurul toplantısında kendilerini temsilen görevlendirebilirler mi?

YENİ TTK'ya göre, her ortak kendisini genel kurulda ortak olan veya ortak olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir.

114- YENİ TTK'ya göre; genel kurul toplantılarına yönelik düzenlemeler nelerdir?

YENİ TTK'ya göre; genel kurul müdürler tarafından, toplantı gününden en az onbeş gün önce toplantıya çağrılacaktır. Şirket sözleşmesiyle bu süre uzatılabilecek veya on güne kadar kısaltılabilecektir.

Genel kurul toplantıya, şirket sözleşmesinde gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılacaktır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılacaktır. Pay defterine kayıtlı ortaklara, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilecektir.

Anonim şirketlerde olduğu gibi, bütün ortakların veya temsilcilerinin bir arada olmaları ve biri tarafından itirazda bulunulmadığı takdirde, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın da genel kurul olarak toplanılabilecek ve karar alınabilecektir.

115- YENİ TTK'ya göre; genel kurul toplantısında bilgi alma veya inceleme istemleri karşılanmayan ortaklar hangi mercie başvurabileceklerdir?

YENİ TTK'ya göre, her ortak, genel kurul toplantısında, müdürlerden, şirketin bütün işleri ve hesapları hakkında bilgi vermelerini isteyebilecek ve belirli konularda inceleme yapabilecektir. Ortağın, elde ettiği bilgileri şirketin zararına olacak şekilde kullanması tehlikesi varsa, müdürler, bilgi alınmasını ve incelemeyi gerekli ölçüde engelleyebilir; bu konuda ortağın başvurusu üzerine genel kurul karar verecektir. Genel kurul, bilgi alınmasını ve incelemeyi haksız yere engellerse, ortağın istemi üzerine mahkeme bu hususta karar verecektir. Mahkemenin kararı kesindir.

116- YENİ TTK'ya göre; limited şirketler genel kurul toplantılarını elektronik ortamda yapabilecekler mi?

Limited şirketler genel kurul toplantılarını şirket sözleşmesinde bu yönde bir düzenleme olması halinde elektronik ortamda da yapabileceklerdir.

117- YENİ TTK'ya göre; limited şirketlerin internet sitesi kurmaları zorunlu mudur?

YENİ TTK'ya göre; her limited şirket bir internet sitesi açmak, şirketin internet sitesi zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü aşağıdaki hususların yayımlanmasına özgülemek zorundadır. Yayımlanacak içeriklerin başlıcaları şunlardır:

- a) Şirketçe kanunen yapılması gereken ilanlar.
- b) Ortakların menfaatlerini koruyabilmeleri ve haklarını bilinçli kullanabilmeleri için görmelerinin ve bilmelerinin yararlı olduğu belgeler, bilgiler, açıklamalar.
- c) Müdürler kurulu tarafından alınan; rüçhan, değiştirme, alım, önerilme, değişim oranı, ayrılma karşılığı gibi haklara ilişkin kararlar; bunlarla ilgili bedellerin nasıl belirlendiğini gösteren hesapların dökümü.
- d) Değerleme raporları, kurucular beyanı, iflasın ertelenmesine veya benzeri konulara ilişkin karar metinleri,
- e) Ticaret şirketlerinin birleşmesi, bölünmesi, tür değiştirmesi hâlinde, ortakların ve menfaat sahiplerinin incelemesine sunulan bilgiler, tablolar, belgeler; sermaye artırımını, azaltılması dâhil, esas sözleşme değişikliklerine ait belgeler, kararlar,
- f) Genel kurullara ait olanlar dâhil her türlü çağrılara ait belgeler, raporlar, müdürler kurulu açıklamaları.
- g) Şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler.

h) Bilgi alma kapsamında sorulan sorular, bunlara verilen cevaplar, diğer kanunlarda ortakların aydınlatılması için öngörülen hususlar.

i) Finansal tablolar, kanunen açıklanması gerekli ara tablolar, özel amaçlarla çıkarılan bilançolar ve diğer finansal tablolar, ortaklar ve menfaat sahipleri bakımından bilinmesi gerekli finansal raporlamalar, bunların dipnotları ve ekleri.

i) Yıllık faaliyet raporu, müdürler kurulu başkanı ve üyeleriyle yöneticilere ödenen her türlü paralar, temsil ve seyahat giderleri, tazminatlar, sigortalar ve benzeri ödemeler.

j) Denetçi, özel denetçi, işlem denetçisi raporları.

k) Yetkili kurul ve bakanlıkların konulmasını istedikleri bilgiler.

118- YENİ TTK'ya göre; internet sitesi kurma yükümlülüğü hangi tarihte uygulamaya girecektir?

Limited şirketlerin internet sitesini kurmaya ilişkin yükümlülükleri 1 Temmuz 2013 tarihinde uygulamaya girecektir. Bir başka deyişle, her limited şirket en geç bu tarihe kadar internet sitesini kuracaktır.

Söz konusu yükümlülüğün kasıtlı olarak yerine getirilmemesi halinde şirket müdür veya müdürleri cezai müeyyideyle karşılaşabileceklerdir.

III. BÖLÜM

ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERE YÖNELİK ORTAK DÜZENLEMELER

119- YENİ TTK'ya göre; anonim ve limited şirketler hangi defterleri tutacaklardır?

Anonim ve limited şirketler aşağıda sayılan ticari defterleri tutmak zorundadırlar.

- 1- Yevmiye defteri
- 2- Defteri kebir
- 3- Envanter defteri
- 4- Pay defteri
- 5- Yönetim kurulu karar defteri (Müdürler kurulu karar defteri)
- 6- Genel kurul toplantı ve müzakere defteri

Ticari defterler, **elektronik ortamda** tutulabilecektir. Ticari defterler ve bu defterlere dayanak oluşturan kayıtlar **10 yıl** süreyle saklanmak zorundadır.

120- Defterlerin YENİ TTK'ya uygun tutulmaması halinde cezai müeyyide öngörülüş müdür?

ESKİ TTK'ya göre defterlerin Kanuna uygun tutulmaması halinde ilgililer hakkında en az **450 TL** en çok da **100.000 TL** tutarında adli para cezası uygulanmaktaydı.

YENİ TTK'ya göre, defterlerini Kanuna uygun olarak tutmayanlara ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu durumda, YENİ TTK'ya göre uygulanacak cezanın alt sınırı **4.000 TL** üst sınırı da **73.000 TL** olarak belirlenmiştir.

IV. BÖLÜM**YENİ TTK'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ZAMAN ÇİZELGESİ**

1/7/2012	→	YENİ TTK yürürlüğe girecektir (YTTK- 1534/1).
15/7/2012	→	1/7/2012 tarihinden önce, herhangi bir sebeple bir anonim şirket tek pay sahibi ve bir limited şirketin tek ortağı olan gerçek veya tüzel kişi, 15 gün içinde, bu sıfatını, adını, adresini, vatandaşlığını, anonim şirketlerde yönetim kuruluna, limited şirketlerde müdüre veya müdürlere noter aracılığıyla bildirecektir. Bildirimin muhataplarınca, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, Türk Ticaret Kanununun 338 ve 574 üncü maddelerinde öngörülen hususlar tescil ve ilân ettirilecektir (6103 Sy. Kanun-23).
14/8/2012	→	Anonim şirketler esas sözleşmelerini, limited şirketler de şirket sözleşmelerini 14/8/2012 tarihine kadar YENİ TTK'ya uyumlu hale getireceklerdir. Bu süre Bakanlık tarafından 1 yıl uzatılabilecektir (6103 Sy. Kanun-22).
1/10/2012	→	1/7/2012 tarihi öncesinde tüzel kişinin temsilcisi olarak yönetim kuruluna üye seçilen ve anılan tarih itibarıyla de bu görevini sürdüren gerçek kişiler 1/10/2012 tarihine kadar istifa edeceklerdir (6103 Sy. Kanun-25/1).
1/1/2013	→	Her tacir, ticari defterlerini Türkiye Muhasebe Standartlarına göre tutacak, finansal tablolarını da bu standartlara göre hazırlayacaktır (YTTK-1534/2).
1/1/2013	→	Sermaye şirketlerinin denetlenmesine ilişkin hükümler yürürlüğe girecektir (YTTK- 1534/4).

T. C. GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1/1/2013	→	Anonim şirketlerin esas sözleşmelerinde veya limited şirketlerin şirket sözleşmelerinde genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına, madde numarası belirtilerek veya belirtilmeksizin ESKİ TTK hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüşse, bu şirketler 1/1/2013 tarihine kadar esas sözleşmelerini ve şirket sözleşmelerini değiştirerek, 6102 sayılı Kanuna uygun düzenleme yapacaklardır.
1/3/2013	→	Bağımsız denetçi, en geç 1/3/2013 tarihinde seçilecektir. Denetçinin seçimiyle birlikte ESKİ TTK'ya göre görev yapan murakıp veya murakıpların görevi sona erecektir (YTTK- geçici madde 6/3).
1/7/2013	→	Her sermaye şirketi bu tarihe kadar YENİ TTK'ya uygun olarak internet sitesi kuracaktır (YTTK-1534/1).
14/2/2014	→	Anonim ve limited şirketler asgari sermaye miktarlarını en geç 14/2/2014 tarihine kadar YENİ TTK'da belirtilen tutarlara yükselteceklerdir. Bu süre Bakanlıkça en çok 2 yıl uzatılabilecektir (6103 Sy. Kanun-20/1).
1/7/2014	→	Bağlı şirketin, ana şirkette sahip olduğu oy haklarının kullanımına ilişkin YENİ TTK'nın 201/1. Maddesindeki sınırlama 1/7/2014 tarihinde uygulanacaktır (6103 Sy. Kanun-19).
1/7/2014	→	Bir bağlı şirketin, 1/7/2012 tarihinde, YENİ TTK'nın 202 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren kaybı veya kayıpları varsa bu kayıplar 1/7/2014 tarihine kadar denkleştirilecek veya ilgili şirkete kaybı veya kayıpları denkleştirecek istem hakları tanınacaktır (6103 Sy. Kanun-18/1).
1/7/2015	→	1/7/2012 tarihinden önce, anonim veya limited şirkete borçlu olan pay sahipleri ve ortakları, borçlarını, 1/7/2015 tarihine kadar nakdî ödeme yaparak tamamen tasfiye edeceklerdir.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

Adres: Eskişehir Yolu 9. Km. T.O.B.B. İkiz Kuleler C Kule Kat: 19 Söğütözü - ANKARA

Tel: (312) 201 68 51 - 201 68 52 • **Fax:** (312) 201 68 54

www.gumruk.gov.tr • www.icticaret.gov.tr